T. C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

www.balioglu.net

# EDİRNE BELEDİYESİ

## 2018 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

Kasım 2019

# İÇERİK

**EDİRNE BELEDİYESİ 2018 YILI SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU** **1**

**EDİRNE BELEDİYESİ 2018 YILI SAYIŞTAY PERFORMANS DENETİM RAPORU** **42**

www.balioglu.net

www.balioglu.net

# EDİRNE BELEDİYESİ

# 2018 YILI

# SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

# İÇİNDEKİLER


1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ ..... 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU ..... 11
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU ..... 12
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI ..... 12
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ ..... 13
6. DENETİM GÖRÜŞÜ ..... 14
7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI ..... 15
8. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER ..... 18
9. EKLER ..... 37


www.balioglu.net

# TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Kurumun Son 3 Yıl Bütçe Gider Gerçekleşmeleri Tablosu (TL) ..... 5
Tablo 2: Kurumun Son 3 Yıl Bütçe Gelir Gerçekleşmeleri Tablosu (TL) ..... 6
Tablo 3: Kurumun 2018 Yılı Gider Bütçe Gerçekleşmeleri Tablosu (TL) ..... 7
Tablo 4: Kurumun 2018 Yılı Bütçe Gelir Gerçekleşmeleri Tablosu (TL) ..... 7
Tablo 5: Kurumun 31.12.2018 İtibariyle Yükümlülük Tablosu ..... 8
Tablo 6: Kurumun 31.12.2018 İtibariyle Alacak Tablosu ..... 9

www.balioglu.net

# KISALTMALAR

**COSO**: İç Kontrol Modeli

**INTOSAI**: Uluslararası Sayıştaylar Birliği

www.balioglu.net

# BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Kalkınma Ajansına Ödenen Cari Transferlerin Mali Tablolarda Sermaye Transferi Olarak Gösterilmesi

2. Ödenen Kusursuz Tazminat ve Diğer Yasal Giderlerin Faiz Gideri Olarak Gösterilmesi

3. Kira Gelirlerinin Mali Tablolarda Olması Gerekenden Fazla Gösterilmesi

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. 4646 Sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununa Göre Doğal Gaz Şehir İçi Dağıtım Şirketine Ait Ortaklık Hissesinin Mali Tablolarda Gösterilmemesi

2. Emlak Vergisinin Tahakkuk ve Tahsilinde Emlak Vergisi Kanununda Öngörülen Düzenlemelere Uyulmaması

3. Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabının Gerçeği Yansıtmaması

4. Su Hizmetlerine İlişkin Faaliyetlerde Tarife Esaslarına Uyulmaması

5. Nakit İşlemlerinin Mevzuat Hükümlerine Uygun Olarak Gerçekleştirilmemesi

6. Avans İşlemlerinde Mevzuat Hükümlerine Uyulmaması

7. Üst Yönetici Tarafından İç Kontrol Sisteminin Kurulmaması

www.balioglu.net

# 1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

## 1.1.Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 127'nci maddesine göre; Mahalli idareler; il, belediye veya köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişileridir. Mahalli idarelerin kuruluş ve görevleri ile yetkileri, yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenlenmiştir.

Merkezi idare, mahalli idareler üzerinde; mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla, kanunda belirtilen esas ve usuller dairesinde idari vesayet yetkisine sahiptir.

Anayasa'nın 127'nci maddesinde bahsedilen mahalli idareler arasında yer alan belediyeler üzerinde merkezi idarenin vesayet yetkisi, genel olarak İçişleri Bakanlığı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

www.balioglu.net

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 55'inci maddesinde, belediyenin malî işlemler dışında kalan diğer idarî işlemlerinin, hukuka uygunluk ve idarenin bütünlüğü açısından İçişleri Bakanlığı tarafından denetleneceği, 1 numaralı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde de, mahalli idarelerle, bunlara bağlı ve bunların kurdukları veya özel kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle kurulmuş birlik, işletme, müessese ve teşebbüslerin işlem ve hesaplarını teftiş etmek ve denetlemek, inceleme ve soruşturma yapma yetkisinin İçişleri Bakanlığına ait olduğu ifade edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 77'nci maddesine göre; malî yönetim ve kontrol sisteminin zaafa uğradığı, yolsuzluk veya kamu zararına yönelik emarelerin ortaya çıktığı durumlarda; ilgili belediye başkanının talep etmesi veya doğrudan Cumhurbaşkanının onayı üzerine İçişleri Bakanı, yetkili denetim elemanlarına, ilgili belediyenin tüm malî yönetim ve kontrol sistemlerini, malî karar ve işlemlerini mevzuata uygunluk yönünden teftiş ettirme yetkisine sahiptir.

1 numaralı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yeniden yapılandırılan ve İçişleri Bakanlığına bağlı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü yerine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bünyesinde kurulan Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğüne; Belediyelerin iş ve işlemlerine dair mevzuatla verilen görev ve hizmetleri yapmak, takip etmek, sonuçlandırmak ve geliştirmek, belediye yatırım ve hizmetlerinin kalkınma planları ile yıllık programlara uygun şekilde yapılmasını gözetmek, belediye personelinin hizmet içi eğitimini

planlamak ve uygulanmasını takip etmek, belediye teşkilat, araç ve kadro standartlarını tespit etmek gibi görevler verilmiştir. Yine belediyelerin; altyapı sistemleri ile ilgili genel planlama, programlama, fizibilite, projelendirme, işletme, finansman ihtiyacı ve yatırım önceliklerine; teknik altyapı tesislerinin mekânsal strateji planları ile çevre düzeni ve imar planlarına uygun olarak planlanmasına, projelendirilmesine ve yapılmasına ilişkin usul ve esaslar ile bu konulardaki her türlü etüt, proje, yapı ruhsatı ve yapı kullanma iznine ilişkin usul ve esasları belirlemek, kentsel dönüşüm alanı ilanı ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek, her tür ve ölçekteki çevre düzeni planlarının ve imar planlarının yapılmasına ilişkin usul ve esasları belirlemek, havza veya bölge bazında çevre düzeni planlarını yapmak, yaptırmak, onaylamak ve bu planların uygulanmasını ve denetlenmesini sağlamak, atık ve kimyasalların yönetimine ilişkin hedef, politika ve ölçütlerin belirlenmesine ilişkin çalışmaları yapmak yetkisi de 1 Numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığına verilmiştir.

Belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişisi olan Belediyelerin kuruluşu, organları, yönetimi, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usûl ve esasları 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nda düzenlenmiştir. Buna göre belediyeler, belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla;

- İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı,

- Coğrafî ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık gibi temel hizmetler,

-Zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans; şehir içi trafik; defin ve mezarlıklar; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor orta ve yükseköğrenim öğrenci yurtları ile gıda bankacılığı gibi sosyal hizmetler,

-Yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini,

- Açıp ve işletmesi suretiyle her türlü sağlık tesisi,

- Mabetler ile kültür ve tabiat varlıkları ile tarihî dokunun ve kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin korunmasını ve bu amaçla bakım ve onarım

Hizmetlerini kurumun malî durumu ve hizmetin ivediliği dikkate alarak yerine getirir.

Belediyeler; Kanun ve Kararnamelerle verilen yetkiler çerçevesinde yönetmelik çıkarmak; belediye yasakları koymak ve uygulamak, kanunlarda belirtilen cezaları vermek; gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin veya ruhsatı vermek; özel kanunları gereğince belediyeye ait vergi, resim, harç, katkı ve katılma paylarının tarh, tahakkuk ve tahsilini yapmak; vergi, resim ve harç dışındaki özel hukuk hükümlerine göre

www.balioglu.net

tahsili gereken doğal gaz, su, atık su ve hizmet karşılığı alacakların tahsilini yapmak veya yaptırmak gibi belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak yetki ve imtiyazlara haizdirler.

İdari ve mali özerkliğe sahip olan Belediyeler, kanun ve kararnamelerle verilen görevlerinin icrası için kendi bütçelerini yapmaya, kanun ve kararnamelerle kendilerine tahsis edilen gelirlerini toplamaya ve yine kanunlarla belirlenen giderleri yapmaya yetkilidir.

### 1.2.Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 3'üncü maddesinde belediye organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanı olarak sayılmıştır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 17'inci maddesinde belediye meclisinin belediyenin karar organı olduğu ve ilgili kanunda gösterilen esas ve usûllere göre seçilmiş üyelerden oluştuğu; 33'üncü maddesinde belediye encümeninin belediye başkanının başkanlığında belediye meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından bir yıl için seçeceği üç üye, malî hizmetler birim amiri ve belediye başkanının birim amirleri arasından bir yıl için seçeceği iki üye olmak üzere yedi kişiden oluştuğu; 37'inci maddesinde ise belediye başkanının, belediye idaresinin başı ve belediye tüzel kişiliğinin temsilcisi olduğu ve ilgili kanunda gösterilen esas ve usûllere göre seçileceği belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Belediye teşkilâtı norm kadroya uygun olarak yazı işleri, malî hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşur. Beldenin nüfusu, fizikî ve coğrafî yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler oluşturulabilir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin kararıyla olur. Belediye personeli, belediye başkanı tarafından atanır. Birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulur.

5393 Sayılı Belediye Kanunun 49'uncu maddesinde norm kadro ilke ve standartlarının Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Devlet Personel Başkanlığı tarafından müştereken belirleneceği; belediyenin ve bağlı kuruluşlarının norm kadrolarının bu ilke ve standartlar çerçevesinde belediye meclisi kararıyla belirleneceği düzenlenmiştir.

Bu çerçevede çıkarılan Belediye ve Bağlı Kuruluşları İle Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik'le, belediyeler ve bağlı kuruluşları ile belediye ve il özel idarelerinin üye oldukları mahalli idare birliklerinde istihdam edilen memur, sözleşmeli personel, sürekli işçi ve geçici iş pozisyonlarında çalıştırılan personelle ilgili ilke ve

esaslar belirlenmiştir. Yönetmelikle belediye ve bağlı kuruluşları ile mahalli idare birlikleri, hukuki durumları ve hizmet özellikleri esas alınarak gruplanmış ve grup da kendi nüfusuna göre alt gruplarına ayrılmıştır. Belediyeler adrese dayalı nüfus sayımına göre belirlenmiş olan norm kadro sayısına bağlı kalmak kaydıyla, memur, sözleşmeli personel, sürekli işçi ve geçici işçi statüsünde çalıştıracağı personel sayısını belirlemektedir.

696 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile 4734 sayılı Kanun ve diğer mevzuat hükümleri uyarınca personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım sözleşmeleri kapsamında yükleniciler tarafından 4.12.2017 tarihi itibarıyla çalıştırılmakta olanlardan Kararnamede yazılı şartları taşıyanlar Belediye ve Bağlı Kuruluşları İle Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik'le belirlenen ilke ve esaslara tabi olmadan çalıştırılabilmektedir.

Belediyede çalışan memurlar 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi olup, sözleşmeli personel ise 657 sayılı Kanunun 4/B maddesi ile 5393 sayılı Kanunun 49' ncu maddesine göre çalıştırılabilmektedir. İşçiler 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına ve 696 sayılı KHK kapsamında çalıştırılanlar da 696 sayılı KHK ile 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına tabi olup tüm personelin sosyal güvenlik işlemleri 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca gerçekleştirilmektedir.

Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik gereği Edirne Belediyesine ayrılan kadro sayıları ile fiilen çalışan personel sayıları aşağıdaki gibidir;

| Personel İstihdam Şekli | Norm Kadro Sayısı | Çalışan Sayısı |
|---|---|---|
| 657 sayılı Kanuna tabi memur | 551 | 343 |
| Sözleşmeli personel 5393/49'ncu madde | | 42 |
| Kadrolu İşçi | 190 | 50 |
| 696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel | | 1020 |

Edirne Belediyesinin ortağı olduğu şirketler, bütçe içi işletmeleri ve bağlı kuruluşları aşağıdaki gibidir;

| ŞİRKET ADI | SERMAYE MİKTARI (TL) | HİSSE ORANI(%) | SERMAYE TUTARI (TL) |
|---|---|---|---|
| Edirne Belediyesi Personel A.Ş. | 400.000,00 | 100 | 400.000,00 |

## I.3. Mali Yapı

Belediyenin bütçesi, mali yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren Meclis Kararıdır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel

www.balioglu.net

yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahallî idareler bütçeleri de sayılmıştır. Buna göre, mahallî idare bütçesi, mahallî idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak belirtilmiştir.

Mahalli idareler bütçesi analitik bütçe sistemine uygun olarak hazırlanmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne göre, bütçe; gider, gelir ve finansmanın ekonomik sınıflandırması bölümlerinden oluşmaktadır. Gider bütçesi; kurumsal, fonksiyonel, finansman tipi ve ekonomik sınıflandırma olmak üzere dört bölüme ayrılır. Finansman tipi sınıflandırma tek düzeyden, diğer sınıflandırmalar dört düzeyden oluşur. Gelir bütçesi ve finansmanın ekonomik sınıflandırması cetvelleri de dört düzeyden oluşur.

Kurumun son 3 yıla ilişkin bütçe gelir/gider gerçekleşmeleri tablosu ile 2018 yılı gelir/gider bütçe tahmini ve gerçekleşme tablolarına aşağıda yer verilmektedir.

**Tablo 1: Kurumun Son 3 Yıl Bütçe Gider Gerçekleşmeleri Tablosu (TL)**

| GİDER TÜRÜ | 2016 | 2017 | Bir Önceki Yıla Göre Artış Oranı (%) | 2018 | Bir Önceki Yıla Göre Artış Oranı (%) |
|---|---|---|---|---|---|
| PERSONEL GİDERLERİ | 25.853.884,26 | 29.409.090,03 | 13,75 | 33.399.182,20 | 13,57 |
| SOSYAL GÜVENLİK KURUMU DEVLET PRİMİ GİDERLERİ | 4.511.946,41 | 4.693.576,39 | 4,03 | 5.570.335,50 | 18,68 |
| MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ | 99.756.866,73 | 112.656.716,45 | 12,93 | 120.274.357,90 | 6,76 |
| FAİZ GİDERLERİ | 5.542.698,59 | 4.612.973,51 | -16,77 | 3.943.007,91 | -14,52 |
| CARİ TRANSFERLER | 14.477.016,50 | 8.342.002,71 | -42,38 | 7.844.088,14 | -5,97 |
| SERMAYE GİDERLERİ | 9.967.881,81 | 9.853.932,94 | -1,14 | 20.465.605,56 | 107,69 |
| SERMAYE TRANSFERLERİ | 454.038,33 | 446.708,58 | -1,61 | 1.451.493,96 | 224,93 |
| **TOPLAM** | **160.564.332,63** | **170.015.000,61** | **5,89** | **192.948.071,17** | **13,49** |

Kurumun bütçe giderleri incelendiğinde;

Personel giderleri ve sosyal güvenlik kurumu devlet primi giderleri genel olarak artmaktadır. Mal ve hizmet alımı giderleri de genel olarak artmaktadır. Sermaye giderleri 2018 yılında, önceki yıllara göre yaklaşık 2 kat artmıştır. Sermaye transferlerinde 2018 yılında artışın ana nedeni ise, kalkınma ajansına ödenen payın sermaye transferleri kaleminden

www.balioglu.net

gerçekleştirilmesidir.

**Tablo 2: Kurumun Son 3 Yıl Bütçe Gelir Gerçekleşmeleri Tablosu (TL)**

| GELİR TÜRÜ | 2016 | 2017 | Bir Önceki Yıla Göre Artış Oranı (%) | 2018 | Bir Önceki Yıla Göre Artış Oranı (%) |
|---|---|---|---|---|---|
| VERGİ GELİRLERİ | 15.855.957,35 | 17.600.592,05 | 11,00 | 21.203.671,30 | 20,47 |
| TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ | 46.307.977,67 | 45.173.521,30 | -2,45 | 57.401.160,07 | 27,07 |
| ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR | 843.111,66 | 801.197,09 | -4,97 | 1.746.202,83 | 117,95 |
| DİĞER GELİRLER | 86.785.215,34 | 99.338.029,37 | 14,46 | 117.327.948,77 | 18,11 |
| SERMAYE GELİRLERİ | 6.307.017,54 | 107.770,03 | -98,29 | 13.417.022,95 | 12.349,68 |
| RED VE İADELER (-) | 2.925.394,35 | 1.705.868,29 | -41,69 | 10.886.296,97 | 538,17 |
| **TOPLAM** | **153.173.885,21** | **161.315.241,55** | **5,32** | **200.209.708,95** | **24,11** |

www.balioglu.net

Kurumun bütçe gelirleri incelendiğinde;

Vergi gelirleri 2018 yılında önceki yıllara göre artış göstermiştir. Teşebbüs ve mülkiyet gelirlerindeki artış ise özellikle, su hizmetleri ile kiralamalara ilişkin faaliyetlerden elde edilen gelirlerden kaynaklanmıştır. Arızi gelir niteliğinde olan alınan bağış ve yardımlar ise yıllara göre farklı sapmalar gösterebilmektedir. Bağış ve yardımların, 2018 yılındaki artışının nedeni ise Türkiye İş Kurumu ile yapılan anlaşma neticesinde elde edilen gelirdir. Diğer gelirler içindeki en önemli gelir kalemi Genel Bütçe vergi gelirlerinden yerel yönetimler için ayrılan paydır. İdari para ve vergi cezalarında 2018 yılındaki düşüşten dolayı, diğer gelirlerin artış oranı 2018 yılında düşük kalmıştır. Sermaye gelirlerinde 2018 yılındaki artış, Kurumun envanterindeki taşınmazların satışından elde ettiği gelirlerden kaynaklanmıştır. Ret ve iadeler hesabı ise 2018 yılında önceki yıllara göre büyük sapma göstermiştir. Sapmanın kaynağı ise; kira gelirlerinin muhasebesinde uygulanan hatalı yöntemdir.

**Tablo 3: Kurumun 2018 Yılı Gider Bütçe Gerçekleşmeleri Tablosu (TL)**

| GİDER TÜRÜ | 2018 BÜTÇE TAHMİNİ | 2018 GERÇEKLEŞEN GİDER | 2018 GERÇEKLEŞME ORANI (%) | TOPLAM GİDERE ORANI (%) |
|---|---|---|---|---|
| PERSONEL GİDERLERİ | 32.408.000,00 | 33.399.182,20 | 103,06 | 17,31 |
| SOSYAL GÜVENLİK KURUMU DEVLET PRİMİ GİDERLERİ | 4.976.000,00 | 5.570.335,50 | 111,94 | 2,89 |
| MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ | 139.847.000,00 | 120.274.357,90 | 86,00 | 62,34 |
| FAİZ GİDERLERİ | 7.054.000,00 | 3.943.007,91 | 55,90 | 2,04 |
| CARİ TRANSFERLER | 18.193.000,00 | 7.844.088,14 | 43,12 | 4,07 |
| SERMAYE GİDERLERİ | 35.775.000,00 | 20.465.605,56 | 57,21 | 10,61 |
| SERMAYE TRANSFERLERİ | 860.000,00 | 1.451.493,96 | 168,78 | 0,75 |
| YEDEK ÖDENEK | 13.310.000,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 |
| **TOPLAM** | **252.423.000,00** | **192.948.071,17** | **76,44** | **100,00** |

www.balioglu.net

Kurumun 2018 yılı bütçe gider tahminleri ile mali yılsonundaki bütçe gider gerçekleşmelerine bakıldığında; 2018 yılı başındaki bütçe tahmini ile 2018 yılı sonundaki gerçekleşme arasında en büyük fark, cari transferler ile sermaye transferlerinde meydana gelmiştir. 2018 yılında, bütçe içinde en büyük paya sahip harcama kalemleri ise, mal ve hizmet alımları ile personel giderleridir.

**Tablo 4: Kurumun 2018 Yılı Bütçe Gelir Gerçekleşmeleri Tablosu (TL)**

| GELİR TÜRÜ | 2018 BÜTÇE TAHMİNİ | 2018 GERÇEKLEŞEN GELİR | 2018 GERÇEKLEŞME ORANI (%) | TOPLAM GELİRE ORANI (%) |
|---|---|---|---|---|
| VERGİ GELİRLERİ | 22.330.000,00 | 21.203.671,30 | 94,96 | 10,59 |
| TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ | 52.983.000,00 | 57.401.160,07 | 108,34 | 28,67 |
| ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR | 3.611.000,00 | 1.746.202,83 | 48,36 | 0,87 |
| DİĞER GELİRLER | 124.299.000,00 | 117.327.948,77 | 94,39 | 58,60 |
| SERMAYE GELİRLERİ | 1.700.000,00 | 13.417.022,95 | 789,24 | 6,70 |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| **RED VE İADELER (-)** | 0,00 | 10.886.296,97 | - | 5,44 |
| **TOPLAM** | **204.923.000,00** | **200.209.708,95** | **97,70** | **100,00** |

Kurumun 2018 yılı bütçe gelir tahminleri ile mali yılsonundaki bütçe gelir gerçekleşmelerine bakıldığında;

2018 yılı sonunda, vergi gelirleri, teşebbüs ve mülkiyet gelirleri ve diğer gelirler bütçe tahminleri ile uyumlu gerçekleşmiştir. Buna karşın, sermaye gelirleri bütçe tahminlerinin üstünde, alına bağış ve yardımlar ise bütçe ile tahmin edilen tutarın altında gerçekleşmiştir. Bir diğer dikkat çekici husus bütçe gelirlerinden ret ve iadeler kalemindeki artıştır. Söz konusu husus, kira gelirlerinin muhasebeleştirilmesinde uygulanan hatadan kaynaklanmıştır.

Kurumun 31.12.2018 tarihi itibariyle; kısa ve uzun vadeli alacakları ile borçlarının toplamı aşağıda yer verilen tablolarda görülmektedir.

www.balioglu.net

**Tablo 5: Kurumun 31.12.2018 İtibariyle Yükümlülük Tablosu**

| **KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER** | **Tutar (TL)** |
|---|---|
| **Kısa Vadeli Mali Borçlar** | 1.322.325,94 |
| **Faaliyet Borçları** | 66.064.058,02 |
| **Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler** | 15.767.667,83 |
| **Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar** | 22.425.342,74 |
| **Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları** | 3.071.800,36 |
| **Borç ve Gider Karşılıkları** | 196.887,83 |
| **Toplam** | **108.848.082,72** |
| **UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER** | |
| **Uzun Vadeli Mali Borçlar** | 7.511.055,45 |
| **Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar** | 23.027.366,96 |
| **Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları** | 24.305.098,07 |
| **Borç ve Gider Karşılıkları** | 4.437.523,02 |
| **Toplam** | **59.281.043,50** |

Kurumun yükümlülükleri incelendiğinde; Kurumun kısa vadeli yükümlülüklerini, faaliyet borçları, kamuya ertelenmiş olan vergi ve sosyal güvenlik primi borçları ile vergi ve diğer yükümlülükler oluşturmaktadır. Uzun vadeli yükümlülükleri içerisinde ise en büyük pay, kamuya olan ertelenmiş borçlarını da içeren diğer uzun vadeli yükümlülükleridir.

**Tablo 6: Kurumun 31.12.2018 İtibariyle Alacak Tablosu**

| KISA VADELİ ALACAKLAR | Tutar (TL) |
|---|---|
| **Faaliyet Alacakları** | 70.180.315,67 |
| Gelirlerden Alacaklar | **4.142.475,16** |
| Takipli Alacaklar | 55.679.870,31 |
| Tecilli ve Tehirli Alacaklar | **10.357.970,20** |
| **Diğer Alacaklar** | |
| Kişilerden Alacaklar | 1.323.297,31 |
| **UZUN VADELİ ALACAKLAR** | |
| **Faaliyet Alacakları** | **4.019.206,61** |
| Gelirlerden Alacaklar | **19.872,53** |
| Tecilli ve Tehirli Alacaklar | 3.999.334,08 |

Kurumun alacaklarına ilişkin tablo incelendiğinde; kısa ve uzun vadeli gelirlerden alacaklarının, Kurumun 2018 bütçesine oranla yüksek tutarda olduğu gözlemlenmektedir. Takip alacaklar içinde en büyük paya sahip kalem ise su hizmetlerinden kaynaklanan alacaklardır.

www.balioglu.net

### 1.4 Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Belediyenin muhasebe kayıt sistemi, 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile getirilen ve mali yıl esasına göre tutulan tahakkuk esaslı devlet muhasebesi olup kayıt işlemleri Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde düzenlenerek 27.05.2016 tarih 29724 (M) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilmektedir.

5018 sayılı Kanunun 49'uncu maddesinin ilk iki fıkrasında;

*"Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür.*

*Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur."* denilmektedir.

Çerçeve hesap planı ile düzenlenecek mali raporların şekil, süre ve türleri Kanun'un 49 ve 80'inci maddelerine dayanılarak düzenlenip Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Mali rapor ve tablo kavramı, belirli bir dönemde bir kurumun mali yapısı ve yükümlülüklerine ilişkin muhasebe kayıtlarında yer alan mali bilgilerin, bir bütün olarak uygulanmakta olan mali raporlama sistemine uygun biçimde sunumunu ifade etmektedir. Mali rapor ve tabloların hazırlanmasından ve gerçeğe uygun ve doğru olarak sunulmasından kamu idarelerinin üst yönetimleri sorumludur. Mali raporlama ile genel olarak kaynakların dağıtımı, uygulanan mali politikaların etkileri ile ileriye yönelik politika oluşturulması ve karar verilmesinde, kamu idaresinin mali durumu, performansı ve nakit akışları hakkında kullanıcılara kapsamlı bilgi sağlanır. Mali raporlamanın amacı; yöneticilere, kamuoyuna ve denetim yetkililerine bilgi sunmaktır.

Bu amacın gerçekleştirilmesi için; işlemlerin kayıt dışında kalmasının önlenmesi ile birlikte muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanan mali tabloların belirlenen sürelerde yönetim ve ilgililerin bilgisine sunulması gerekmektedir.

www.balioglu.net

Mali raporlama kamu idarelerinin;

a) Kaynaklarının dağılımı ve kullanımını,

b) Faaliyetlerinin nasıl finanse edildiği ve nakit ihtiyacının nasıl karşılandığını,

c) Faaliyetlerini finanse edebilme ve sorumlulukları ile taahhütlerini yerine getirebilme yeteneğini,

ç) Mali durumunu ve mali durumundaki değişiklikleri,

d) Kendilerine sağlanan kaynakları bütçelerine uygun ve yasal şekilde kullanıp kullanmadıklarını,

e) Mali işlemlerinde saydam olup olmadıklarını ve hesap verilebilirliğini,

gösterir.

Mali raporlama, bu amaçların gerçekleştirilebilmesi için; kamu idarelerinin varlıkları,

yabancı kaynakları, öz kaynakları, gelirleri, giderleri ve nakit akışları hakkında bilgi verir. Kamu idarelerinin dönem içindeki faaliyetlerine ilişkin ayrıntılı bilgi sunmak amacıyla malî tablolarla birlikte açıklayıcı bilgiler de raporlanabilir. Mali raporlama kapsamında üretilen mali tabloların, kullanıcıların karşılaştırma yapabilmelerini mümkün kılmak için son üç dönemin verilerini de içermeleri ve herkes tarafından anlaşılmalarını sağlayacak şekilde, açıklamaları ile birlikte hazırlanmaları esastır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bu defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri.
- Geçici ve kesin mizan.
- Bilanço.
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

## 2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde

www.balioglu.net

zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

## 3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

www.balioglu.net

## 4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

# 5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sisteminin kurulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi yönünde, yürürlükteki İç Kontrol mevzuatı gereklerinin yerine getirilmediği tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kanunun 55'inci maddesinin ikinci fıkrasında,

*"Görev ve yetkileri çerçevesinde, mali yönetim ve iç kontrol süreçlerine ilişkin standart ve yöntemler Maliye Bakanlığınca, denetime ilişkin standart ve yöntemler ise Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir"* hükmü yer almaktadır.

Buna göre, İç Denetim Koordinasyon Kurulunun 20.11.2006 tarihli ve (12) sayılı kararı ile Kamu İç Denetim Standartları belirlenmiş bulunmaktadır. Kamu iç Kontrol Standartları ise iç Kontrol Modeli (COSO), Uluslararası Sayıştaylar Birliği (INTOSAI) Kamu Sektörü İç Kontrol Standartları Rehberi ve Avrupa Birliği İç Kontrol Standartları çerçevesinde Maliye Bakanlığı tarafından belirlenmiştir.

www.balioglu.net

Kanunun verdiği bu yetki doğrultusunda, Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan ve 26/12/2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla (18) standart ve bu standartlar için gerekli (79) genel şart belirlenmiş bulunmaktadır.

Anılan tebliğde ayrıca, kamu idareleri tarafından iç kontrol sistemlerinin kamu İç Kontrol Standartlarına uyumunu sağlamak üzere yapılması gerekli çalışmaların belirlenmesi, bu çalışmalar için eylem planı oluşturulması, söz konusu çalışmaların etkili bir şekilde yürütülmesini sağlamak üzere idarelerin üst yöneticileri tarafından gerekli önlemlerin alınması gerektiği belirtilmiştir.

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasların 5 inci maddesinde, İç Kontrol Standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin mali ve mali olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu,

Kanuna ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce, görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir. Kamu İç Kontrol Standartları Tebliğine göre, Kamu idareleri tarafından görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin olarak belirlenebilecek ayrıntılı standartlar, 5018 sayılı Kanuna, ilgili diğer mevzuata ve Kamu İç Kontrol Standartlarına uygun olmak ve idareye münhasır spesifik süreçlere ilişkin olmak zorundadır. İdarelerce gerek görülmesi halinde hazırlanabilecek İdare Ayrıntılı İç Kontrol Standartları, idarelerin yasal ve idari yapıları ile personel ve mali durumları gibi her bir idarenin kendine özgü koşulları dikkate alınarak katılımcı yöntemlerle belirlenmesi ve üst yönetici onayı ile Maliye Bakanlığına gönderilmesi gerektiği belirtilmektedir.

Ancak, Maliye Bakanlığının 4/2/2009 tarihli ve B.07.0.BMK.0.24-150/4005-1205 sayılı yazısı ile, bazı kamu idarelerinin ise iç kontrol sistemlerinin Kamu İç Kontrol Standartlarına uyumunu sağlamak amacıyla anılan Tebliğ kapsamında yapılması gereken çalışmaları tamamlayamadıkları, söz konusu çalışmaların yürütülmesinde bazı tereddütlerin oluştuğu gerekçesiyle iç kontrole ilişkin çalışmalarında kamu idarelerine rehberlik yapmak amacıyla "Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi" hazırlanarak kapsama dahil bütün idarelere duyurulmuştur. Yine konu ile ilgili çalışmaların en geç 30/06/2009 tarihine kadar tamamlanarak Üst Yönetici onayını takiben Maliye Bakanlığına gönderilmesi gerektiği belirtilmiştir. Kurumda yapılan incelemeler sonucunda; iç kontrole ilişkin eylem planının 25.08.2009 tarihinde 46.22.0.EDİ.0.12/2117 Sayılı yazı ile Maliye Bakanlığına gönderildiği, ancak o tarihten sonra iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi ile ilgili olarak herhangi bir çalışmanın yapılmadığı, kurumda ön mali kontrol teşkilatının oluşturulmadığı anlaşılmıştır.

www.balioglu.net

# 6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Edirne Belediyesi'nin 2018 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

# 7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

**BULGU 1: Kalkınma Ajansına Ödenen Cari Transferlerin Mali Tablolarda Sermaye Transferi Olarak Gösterilmesi**

5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Hizmetlerine İlişkin Kanun'a göre Trakya Kalkınma Ajansına ödenen pay, mali tablolarda cari transfer yerine sermaye transferi olarak gösterilmiştir.

5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Hizmetlerine İlişkin Kanun'un *"Gelirler ve yönetilecek fonlar"* başlıklı 19'uncu maddesinde aşağıdaki düzenlemeye yer verilmiştir.

*"Ajansın gelirleri ve yöneteceği fonlar şunlardır:*

*...*

*d) Bir önceki yıl gerçekleşen bütçe gelirleri üzerinden, bölgedeki il özel idareleri için; borçlanma, tahsisi mahiyetteki gelirler ile genel, katma ve özel bütçeli kuruluşlardan alınan yardım kalemleri hariç tutulmak üzere yüzde bir, belediyeler için; borçlanma ve tahsisi mahiyetteki gelir kalemleri hariç tutulmak üzere yüzde bir oranında, cari yıl bütçesinden aktarılacak pay…"*

Harcamaların sınıflandırmasında transfer harcaması, devletin ve diğer kamu idarelerinin bir mal veya hizmetin alımı karşılığı olmaksızın satın alma gücünün kişi veya kurumlara aktarılması suretiyle yaptığı giderlerdir. Cari transfer harcamaları, sermaye birikimi hedeflemeyen ve cari nitelikli mal ve hizmet alımını finanse etmek amacıyla karşılıksız olarak yapılan ödemelerdir. Sermaye transfer harcamaları ise bütçe dışına sermaye birikimi amaçlayan veya sermaye nitelikli mal ve hizmetlerin finansmanı amacıyla yapılan karşılıksız ödemelerdir. Dolayısıyla, 5449 sayılı Kanuna göre kalkınma ajanslarına ödenen payların, bütçe dışına sermaye birikimini amaçlamayan karşılıksız ödeme olduğu için, cari transferler içinde değerlendirilmesi gerekir. Bununla birlikte, Kurum tarafından 2018 yılında, 5449 sayılı Kanuna göre kalkınma ajansına ayrılan 1.451.493,96 TL tutarındaki pay sermaye transferi şeklinde gösterilmiştir.

Kalkınma ajansına ödenen tutarın hatalı muhasebeleştirilmesi nedeniyle 630 sermaye transfer harcamaları 1.451.493,96-TL fazla, 630 cari transfer harcamaları ise 1.451.493,96 TL eksik gösterilmiştir.

***Kamu idaresi cevabında;*** "2018 Yılı Düzenlilik Denetim Raporu Bulgu 5'de ki tespit dikkate alınarak, Kalkınma Ajansına Ödenen payların cari transferler kodundan muhasebeleştirilmesi gerçekleştirilecektir" denilmektedir.

www.balioglu.net

***Sonuç olarak*** Kamu İdaresi cevabında, bulgu konusu hususa iştirak etmektedir. Bununla birlikte, kalkınma ajansına ödenen tutarın hatalı muhasebeleştirilmesi nedeniyle 630 sermaye transfer harcamaları 1.451.493,96-TL fazla, 630 cari transfer harcamaları ise 1.451.493,96 TL eksik gösterilmiştir.

**BULGU 2: Ödenen Kusursuz Tazminat ve Diğer Yasal Giderlerin Faiz Gideri Olarak Gösterilmesi**

Kurum tarafından ödenen kusursuz tazminatlar veya diğer yasal giderler faiz gideri olarak mali tablolarda gösterilmektedir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin "Faiz giderleri ve faiz gelirleri" başlıklı 36 ıncı maddesinde;

*"Kamu idarelerinin başka kamu idarelerinden, yurtiçindeki veya yurtdışındaki mali kuruluşlardan veya devletlerden yaptıkları borçlanmalar dolayısıyla tahakkuk eden faizler, ilgili oldukları dönemlere gider yazılır…"*

Denilmektedir.

www.balioglu.net

Ayrıca, Analitik Bütçe Sınıflandırmasına İlişkin Rehberde faiz, ödünç alınan paranın kullanımı karşılığında yapılan ödeme olarak tanımlanmıştır. Aynı rehberde, kusursuz tazminatlar ise kamu hizmetlerinin yürütülmesi esnasında zarar görenlere ödenmesi gereken ancak, uygulamayı yapan kamu görevlisine hukuken rücu imkanı bulunmayan tazminat ödemeleri olarak ifade edilmiştir.

Diğer bir ifadeyle, faiz gideri, kamu idarelerinin başka kamu idarelerinden, yurtiçindeki veya yurtdışındaki mali kuruluşlardan veya devletlerden yaptıkları borçlanmalar dolayısıyla tahakkuk eden faiz gideridir. Konusu borçlanma olmayan yükümlülükler için doğan ceza, tazminat vs. gibi giderlerin faiz gideri olarak gösterilmemesi gerekir.

Bununla birlikte, Kurum, konusu ödünç alınan paranın kullanımı karşılığı olmayan 6.801.478,02-TL gideri faiz gideri olarak mali tablolarda göstermiştir. Dolayısıyla, 630 faiz giderleri 6.801.478,02 TL fazla, 630 mal ve hizmet alım giderleri 6.801.478,02 TL eksik gösterilmiştir.

***Kamu idaresi cevabında;*** "Başka kamu idarelerinden, yurtiçindeki veya yurtdışındaki mali kuruluşlardan veya devletlerden yaptıkları borçlanmalar dolayısıyla tahakkuk eden faiz giderleri haricinde ödenen gecikme zammı ve faizler ilgisine göre kusursuz tazminatlar veya diğer yasal giderler kaleminden ödenmeye başlanmıştır" denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kamu idaresi cevabında, bulgu konusu hususla ilgili gerekli düzeltmelerin yapılmaya başlandığı belirtilmektedir.

Bununla birlikte, Kurum, konusu ödünç alınan paranın kullanımı karşılığı olmayan 6.801.478,02-TL gideri faiz gideri olarak mali tablolarda göstermiştir. Dolayısıyla, 630 faiz giderleri 6.801.478,02 TL fazla, 630 mal ve hizmet alım giderleri 6.801.478,02 TL eksik gösterilmiştir.

**BULGU 3: Kira Gelirlerinin Mali Tablolarda Olması Gerekenden Fazla Gösterilmesi**

Kurumun mülkiyetinde ve tasarrufunda olan taşınmazların kiralanmasından elde edilen faaliyet gelirleri fazla gösterilmiştir.

Kurum, taşınmazları ile ilgili kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi gibi işlemleri 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa göre yapmaktadır. Analitik bütçe sınıflandırması ve Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğine göre ise kiralanan taşınmazlardan elde edilen gelirler ise teşebbüs ve mülkiyet gelirleri olarak sınıflandırılmakta ve raporlanmaktadır. Kiracılar tarafından kiralanan taşınmazlara ilişkin kira bedellerini Kurum, aylık olarak tahakkuk ettirmekte ve tahsil etmektedir.

www.balioglu.net

2018 mali yılında kira sözleşmeleri neticesinde söz konusu yıl için tahakkuk eden kira geliri 4.625.835,75 TL tutarında iken mali tablolarda 12.692.593,17 TL olarak gösterilmiştir. Dolayısıyla, 600 kira gelirleri hesabı mali tablolarda 8.066.757,42 TL tutarında fazla gösterilmiştir.

***Kamu idaresi cevabında;*** "2012-2013-2014-2015-2016-2017 yıllarına ait kira tahakkukları KDV hariç girilmiş ve bu şekilde tahsil edilmişti. Vergi Denetim Kurulu (Edirne Küçük ve Orta Ölçekli Mükellefler Grup Başkanlığı) raporu doğrultusunda söz konusu yıllara ait tahakkuklar terkin edilmiş, KDV dahil edilerek 2018 yılında tahakkuk ve tahsil edilmiştir. Bu nedenle 2018 yılı kira gelirleri olduğundan fazla gözükmektedir" denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kamu İdaresi vergi inceleme raporlarına istinaden düzeltme işlemleri yaparken, hatalı kayıttan dolayı, 600 Kira gelirleri hesabını olması gerekenden 8.066.757,42 TL fazla göstermiştir.

Sonuç olarak, 2018 mali yılında kira sözleşmeleri neticesinde söz konusu yıl için tahakkuk eden kira geliri 4.625.835,75 TL iken, söz konusu tutar mali tablolarda 12.692.593,17

TL olarak gösterilmiştir. Dolayısıyla, 600 kira gelirleri hesabı mali tablolarda 8.066.757,42 TL tutarında fazla gösterilmiştir.

# 8. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

**BULGU 1: 4646 Sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununa Göre Doğal Gaz Şehir İçi Dağıtım Şirketine Ait Ortaklık Hissesinin Mali Tablolarda Gösterilmemesi**

4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununa göre belediye sınırları içinde faaliyet gösteren doğal gaz şehir içi dağıtım şirketine ait ortaklık hissesi mali tablolarda gösterilmemiştir.

4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununun *"Doğal gaz piyasa faaliyetleri"* başlıklı 4' üncü maddesindeaşağıdaki düzenlemeye yer verilmiştir.

*"...Kuruldan dağıtım lisansı alan şehir içi dağıtım şirketi, yetki aldığı şehirde bulunan belediye veya belediye'şirketini sermaye koyma şartı aramaksızın, yüzde on nispetinde dağıtım şirketine ortak olmaya davet etmek zorundadır. Bu sermaye oranı, bedeli ödenmek kaydıyla en fazla yüzde on oranında artırılabilir. Ancak bu artış Hazineye borcu bulunmayan ve ilave kredi talep etmeyen veya Hazineye olan kredi borçlarını tasfiye ettikten sonra, bu amaçla Hazine garantili kredi sağlamaması kaydıyla mümkün olabilir...."*

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulundan doğal gaz dağıtım lisansı alan şehir içi dağıtım şirketi, yetki aldığı şehirde bulunan belediye veya belediye şirketini sermaye koyma şartı aramaksızın, yüzde on nispetinde dağıtım şirketine ortak olmaya davet etmek zorundadır. Dolayısıyla, 4646 sayılı Kanunla, belediye veya belediye şirketine doğal gaz şehir içi dağıtım şirketine sermaye koymadan ortak olma hakkı tanınmıştır.

Bununla birlikte, belediye sınırları içinde, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulundan doğal gaz dağıtım lisansı alan şehir içi dağıtım şirketi olmasına rağmen, söz konusu şirkete ait ortaklık payları mali tablolarda yer almamaktadır.

***Kamu idaresi cevabında;*** "25.06.2012 tarih, 2012/3343 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Trakya Bölgesi'nde bulunan on yedi belediyenin Trakya Bölgesi Doğal Gaz Dağıtım Anonim Şirketine bedelsiz iştirakine karar verilmiş olup Edirne Belediyesinin hissesi %2,36 olarak belirlenmiştir. Trakya Bölgesi Doğal Gaz Dağıtım Anonim Şirketine kar payı konusunda yazı yazılmış olup gelen cevaba göre işlem yapılacak, ortaklık payımıza dair işlemlerin mali tablolarda yer alması sağlanacaktır" denilmektedir.

www.balioglu.net

***Sonuç olarak*** Kamu İdaresi cevabında, doğalgaz dağıtım şirketine ait ortaklık payına dair işlemlerin mali tablolarda yer alması sağlanacağını belirtmiştir. Neticede, söz konusu şirkete ait ortaklık payının mali tablolarda yer alması sağlanmalıdır.

**BULGU 2: Emlak Vergisinin Tahakkuk ve Tahsilinde Emlak Vergisi Kanununda Öngörülen Düzenlemelere Uyulmaması**

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun uygulanmasında vergi kaybına neden olabilecek hususlar bulunmaktadır.

1319 sayılı Kanun'un *"Bina tabiri"* başlıklı 2'inci maddesinde;

*"Bu kanundaki bina tabiri, yapıldığı madde ne olursa olsun, gerek karada gerek su üzerindeki sabit inşaatın hepsini kapsar. Bu kanunun uygulanmasında Vergi Usul Kanununda yazılı bina mütemmimleri de bina ile birlikte nazara alınır. Yüzer havuzlar, sair yüzer yapılar, çadırlar ve nakil vasıtalarına takılıp çekilebilen seyyar evler ve benzerleri bina sayılmaz."*

ifadesi yer almaktadır.

www.balioglu.net

1319 sayılı Kanun'da, Belediye sınırları içinde belediyece parsellenmiş arazinin arsa sayılacağı da ifade edilmiştir. Aynı Kanun'un *"Matrah"* başlıklı 7'inci maddesinde;

*"Bina Vergisinin matrahı, binanın bu kanun hükümlerine göre tesbit olunan vergi değeridir. Sabit istihsal tesisatına ait değerler vergi matrahına alınmaz."*

ifadesi yer almaktadır.

Aynı Kanun'un *"Vergi değeri"* başlıklı 29'uncu maddesinde;

*"Vergi değeri; ...*

*b) Binalar için, Maliye ve Bayındırlık ve İskan bakanlıklarınca müştereken tespit ve ilân edilecek bina metrekare normal inşaat maliyetleri ile (a) bendinde belirtilen esaslara göre bulunacak arsa veya arsa payı değeri esas alınarak 31 inci madde uyarınca hazırlanmış bulunan tüzük hükümlerinden yararlanılmak suretiyle, Hesaplanan bedeldir.. "*

İfadesi yer almaktadır.

Bu itibarla, 1319 sayılı Kanun'a istinaden Bakanlar Kurulunca, 15.3.1972 tarih ve 14129 sayılı Resmi Gazetede "Emlak Vergisine Matrah Olacak Vergi Değerlerinin Takdirine

İlişkin Tüzük" yayımlanmıştır.

Söz konusu Tüzük'ün *"Takdirde esas"* başlıklı 7'inci maddesinde;

*"Binaların vergi değeri; kullanılış tarzı, inşaatın nevi ve sınıfına göre takdir olunur."*

İfadesi yer almaktadır.

Aynı Tüzük'ün *"Binaların inşaat sınıflarına göre ayrımı"* başlıklı 10'uncu maddesinde;

*"Binalar, aşağıdaki sınıflara ayrılır:*

*1 - Lüks inşaat, 2 - Birinci sınıf inşaat, 3 - İkinci sınıf inşaat, 4 - Üçüncü sınıf inşaat, 5 - Basit inşaat,*

*Bu sınıflama, binanın yapılış tarzı, işçiliği, çeşitli kısımlarında kullanılan malzemenin cinsi, kalitesi ve benzeri hususlar nazara alınarak yapılır. İnşaat sınıflarının tayinine esas alınacak nitelikler Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan olunur."*

İfadesi yer almaktadır.

www.balioglu.net

Bina inşaat sınıflarının belirlenmesi amacıyla, Tüzüğün 10'uncu maddesine istinaden, Maliye Bakanlığınca 15.12.1982 Tarih ve 17899 Sayılı Resmi Gazetede, *"Bina İnşaat Sınıflarının Tespitine Dair Cetvel"* yayımlanmıştır.

Aynı zamanda; 29.7.1970 tarihli ve 1319 sayılı Kanun'un 29'uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde, binalar için vergi değerinin, Maliye ve Bayındırlık ve İskân Bakanlıklarınca müştereken tespit ve ilan edilecek bina metrekare normal inşaat maliyetleri ile aynı maddenin (a) bendinde belirtilen esaslara göre bulunacak arsa veya arsa payı değeri esas alınarak 31'inci madde uyarınca hazırlanmış bulunan 29.2.1972 tarihli ve 7/3995 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Emlak Vergisine Matrah Olacak Vergi Değerlerinin Takdirine İlişkin Tüzük hükümlerinden yararlanmak suretiyle hesaplanan bedel olduğu hükme bağlanmıştır.

Bu amaçla, "Binaların Metrekare Normal İnşaat Maliyet Bedellerini Gösterir Cetvel" Maliye Bakanlığı tarafından, her yıl Resmi Gazetede yayımlanmaktadır.

Aynı zamanda, yapının, yapı kullanma izin belgesi bulunmaması veya kat irtifakı kat mülkiyetine dönüşmemiş olsa da, yapının kullanılmaya başlaması ile bina vergisinin konusu oluşmaktadır.

Yine aynı Kanun'un *"Vergi değerini tadil eden sebepler"* başlıklı 33'üncü maddesinde;

*"1. Yeni bina inşa edilmesi (Mevcut binalara ilaveler yapılması veya asansör veya kalorifer tesisleri konulması yeni inşaat hükmündedir.*

*2. Bir binanın kullanış tarzının tamamen değiştirilmesi veya bir binanın ikamete mahsus mahallerinden bir kısmının dükkan, mağaza, depo gibi ticaret ve sanat icrasına mahsus mahaller haline kalbedilmesi, (Bu hükmün uygulanmasında bir apartmanın her dairesi bir bina sayılır ve tadil sebebi, yalnız kullanış tarzı tamamen veya kısmen değiştirilen daire için geçerli olur.)*

*3. Bir bina veya arazinin takvim veya ifraz edilmesi veya mükellefinin değişmesi (Araziden bir kısmının istimlak edilmesi de ifraz hükmündedir."*

düzenlemesine yer verilerek vergi değerini tadil eden sebepler sayılmıştır.

Emlak Vergisine Matrah Olacak Vergi Değerlerinin Takdirine İlişkin Tüzüğün 20'inci maddesinde ise inşaat maliyet bedelinin, binanın dıştan dışa yüzölçümü ile metrekare normal inşaat maliyet bedelinin çarpılması suretiyle bulunacağı belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Emlak Vergisi Kanunu'na göre, mükellefiyetin değişmesiyle ilgili olarak da, Tapu daireleri devir ve ferağ işlemlerini, işlemin yapıldığı ayı takip eden ayın 15'inci günü akşamına kadar ilgili belediyelere bildirmekle yükümlüdürler.

Emlak vergisi beyanlarının incelenmesi neticesinde;

- Bazı mükellefler için inşaat sınıflarının hatalı tespit edildiği,
- Binanın dıştan dışa yüzölçümünün alınması ve ortak alanların kat maliklerine hisseleri oranında dağıtılması gerekirken, bazı bina bildirimlerinde ortak alanların dağıtımının yapılmadığı, aynı zamanda bağımsız bölümlerin metrekarelerinde hatalar olduğu,
- Edirne Tapu Müdürlüğünden gelen devir ve ferağ formlarının takibinin yeterli yapılmadığı,
- Mevcut binalara ilaveler yapılması veya asansör veya kalorifer tesisleri konulması veya bir binanın kullanış tarzının tamamen değiştirilmesi neticesinde oluşan beyan farklılıklarının kontrolü amacıyla saha çalışmalarının gerçekleştirilmediği,
- 1/1000 uygulama imar planı yapılan alanlarda yer alan arazilerin arsa olarak beyanlarının değiştirilmesi gerekirken, bazı parseller için arazi vergisi tahakkuk ettirildiği,

gibi vergi kaybına neden olabilecek hususlara rastlanılmıştır.

***Kamu idaresi cevabında;*** "Bazı mükellefler için inşaat sınıflarının hatalı tespit edildiği; inşaat sınıflarının tespiti 73 seri nolu emlak vergisi kanunu genel tebliğ ekinde bulunan binaların metrekare normal inşaat maliyet bedellerini gösterir cetvelden faydalanılarak yapılmaktadır. Emlak servisinde çalışan personelinde bu hususa dikkat ederek işlemlerini yapması istenmiştir. Tespit edilen hatalar düzeltilmesine ilişkin tarhiyat işlemleri yapılmakta ve yapılmaya devam edilmektedir.

Binanın dıştan dışa yüzölçümünün alınması ve ortak alanların kat maliklerine hisseleri oranında dağıtılması gerekirken, bazı bina bildirimlerinde ortak alanların dağıtımının yapılmadığı, aynı zamanda bağımsız bölümlerin metrekarelerinde hatalar olduğu; konu ile ilgili olarak İmar ve Şehircilik Müdürlüğüyle görüşme yapılmış, bahse konu hataların müdürlüğümüz personelince anında tespit edilebilmesi için İmar ve Şehircilik Müdürlüğü tarafından kullanılan MAKS sisteminden inşaat ruhsatları kontrol edilerek işlemler doğru bir şekilde yapılacaktır.

Edirne Tapu müdürlüğünden gelen devir ve ferağ formlarının takibinin yeterli yapılmadığı; bahse konu devir ve ferağ formları ilgili tapu müdürlüğünden gelmemektedir. Devir ve ferağ formalarının tarafımıza düzenli olarak gönderilmesi için 23.05.2019 tarih ve E.426924 sayılı yazımız ile talepte bulunulmuştur.

Mevcut binalara ilaveler yapılması veya asansör veya kalorifer tesisleri konulması veya bir biranın kullanış tarzının tamamen değiştirilmesi neticesinde oluşan beyan farklılıklarının kontrolü amacıyla saha çalışmalarının gerçekleştirilmediği; bahse konu işlemler İmar ve Şehircilik Müdürlüğünden alınan izinlerin ardından gerçekleştirildiğinden, yapılan işlemlerin Müdürlüğümüze bildirilmesi için 27.05.2019 tarih ve E.427957 sayılı yazımız ile talepte bulunulmuş olup, önümüzdeki süreç içerisinde gerek saha çalışmaları, gerekse İmar ve Şehircilik Müdürlüğünden gelecek bildirimlere göre işlemler gerçekleştirilecektir.

1/1000 uygulama imar planı yapılan alanlarda yer alan arazilerin arsa olarak beyanlarının değiştirilmesi gerekirken, bazı parselleri için arazi vergisi tahakkuk ettirildiği; bahse konu eksik tahakkukların düzeltilebilmesi ve gerekli çalışmaların yapılabilmesi için İmar ve şehircilik müdürlüğüne 23.05.2019 tarih ve E.426951 sayılı yazımız ile talepte bulunulmuştur. Gerekli çalışmalar önümüzdeki dönem içerisinde gerçekleştirilecektir" denilmektedir.

www.balioglu.net

***Sonuç olarak*** Kamu İdaresi cevabında, bulgu konusu hususlarla ilgili gerekli çalışmaların yapılacağını belirtmiştir. Sonuç olarak, 1319 sayılı Kanun'un uygulanmasında bulguda belirtilen hususlarda vergi kaybına neden olabilecek uygulamalara yer verilmemelidir.

**BULGU 3: Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabının Gerçeği Yansıtmaması**

Su hizmetlerine ilişkin faaliyetler için su abonelerinden tahsil edilen ve alınan depozito ve teminatlar hesabına kaydedilen tutarlar gerçeği yansıtmamaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 330 Alınan Depozito Ve Teminatlar Hesabı ile ilgili 257'inci maddesinde aşağıdaki düzenlemeye yer verilmektedir.

*"(1) Bu hesap, mevzuatları gereği belirli olmayan bir vade ile, vadesiz ve/veya bir yıldan kısa vade ile nakden veya mahsuben tahsil edilen depozito ve teminatların izlenmesi için kullanılır.*

*(2) Vadesi belli olmayan depozito ve teminatlar bu hesaba kaydedilir."*

www.balioglu.net

Aynı Yönetmeliğin hesabın işleyişi ile ilgili 259'uncu maddesinde ise aşağıdaki düzenleme yer almaktadır.

*"(1) Alınan depozito ve teminatlar hesabına ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir.*

*a) Alacak*

*1) Depozito ve teminat olarak tahsil edilen tutarlar 100-Kasa Hesabı, 102-Banka Hesabı veya ilgili diğer hesaplara borç, bu hesaba alacak kaydedilir.*

*b) Borç*

*1) Bu hesapta kayıtlı tutarlardan nakden veya mahsuben ödenen miktarlar bu hesaba borç, ilgisine göre 100-Kasa Hesabı, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak kaydedilir.*

*2) Bu hesapta kayıtlı tutarlardan gelir kaydedilmesi gerekenler bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak; diğer taraftan 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç, 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak kaydedilir.*

*3) Bu hesapta kayıtlı nakdi teminatlardan 4735 sayılı Kanunun 14 üncü maddesine göre*

*bütçeye gelir kaydedilecek olanlar bu hesaba borç, 360-Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabına alacak kaydedilir."*

Bu düzenlemeler çerçevesinde su ve atıksu abonelerinden, Belediye Meclisince belirlenen tarife esaslarına göre alınan güvence bedellerinin, alınan depozito ve teminatlar hesaplarında izlenmesi gerekir. Aynı şekilde, aboneliği son bulan abonelerin depozito ve teminatlarının da, hak sahiplerine söz konusu hesaptan iade edilmesi gerekmektedir. Bununla birlikte, iadesi gereken su hizmetlerine ilişkin depozito ve teminatlardan 726.897,00-TL tutarındaki iadenin, gerçek hak sahiplerine ödenmemesi sonucu, 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı 726.897,00 TL tutarında eksik gösterilmiştir.

***Kamu idaresi cevabında;*** " 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabındaki 726.897,00 TL eksik tutarın, 20.000,00 TL'si 30.11.2018 tarihinde 34464 nolu yevmiye ile, kalan 706.898,00 TL'nin ise 04.01.2019 tarihinde 189 yevmiye ile 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına aktarılarak gerçeği yansıtması sağlanmıştır" denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kamu İdaresi cevabında, 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabındaki 726.897,00 TL eksik tutarın, 20.000,00 TL'sinin 30.11.2018 tarihinde, kalan 706.898,00 TL'sinin de 04.01.2019 tarihinde düzeltme kayıtlarının yapıldığı belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Kamu idaresi cevabı ve ekleri incelendiğinde, iadesi gereken su hizmetlerine ilişkin depozito ve teminatlardan 20.000,00-TL tutarındaki mevzuata aykırı iade; 140 Kişilerden Alacaklar Hesabına borç ve 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına alacak yazılarak düzeltilmiştir. Geriye kalan 706.898,00-TL tutar ise 2019 yılında, 140 Kişilerden Alacaklar Hesabına borç ve 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına alacak yazılarak düzeltilmiştir.

Neticede, mevzuata aykırı iade edilen su hizmetlerine ilişkin depozito ve teminatlardan 706.898,00-TL tutarındaki iadenin, düzeltme işlemi 2019 mali, yılında yapıldığından, 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı 706.898,00-TL, 140 Kişilerden Alacaklar Hesabı 706.898,00-TL eksik gösterilmiştir.

**BULGU 4: Su Hizmetlerine İlişkin Faaliyetlerde Tarife Esaslarına Uyulmaması**

Su hizmetlerine ilişkin faaliyetlerde tarife esaslarına uyulmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun *"Usul hükümleri"* başlıklı 98'inci maddesinde;

*"Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanuna göre alınacak vergi, harç ve katılma payları hakkında 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ve bunların ek ve tadilleri hükümleri uygulanır"*

Denilmektedir.

Aynı Kanunun *"Ücrete tabi işler"* başlıklı 97'inci maddesinde;

*"Belediyeler bu Kanunda harç veya katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı olarak ifa edecekleri her türlü hizmet için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaya yetkilidir. Belediye'ye tekel olarak verilmiş işler kendi özel hükümlerine tabidir."*

Denilmektedir.

Diğer bir ifadeyle, 2464 sayılı Kanunda yer almayan ve 6183 sayılı Kanuna tabi olmayan her türlü hizmet için, belediye meclisince düzenlenecek tarifelere göre ücretlerin belirlenmesi gerekir.

www.balioglu.net

Yukarıda ifade edilen hususlar neticesinde; 5393 sayılı Belediye Kanununa göre su ve atıksu hizmetlerini gerçekleştirme yetki ve sorumluluğu bulunan Kurum, söz konusu faaliyetlerini ise Belediye Meclisince kabul edilen ücret tarifesine göre fiyatlandırmaktadır.

Bununla birlikte; su hizmetlerine ilişkin olarak Kurum veri tabanından alınan verilerin incelenmesi neticesinde aşağıda ifade edilen hususlara rastlanılmıştır.

**A-) Tarifelerde Yer Alan Abone Gruplarına Uyulmaması**

Belediye Meclisince kabul edilen 2018 yılı ücret tarifesinde abone grupları belirlenmiştir. Abone grupları için belirlen su birim fiyatları abonelerin niteliklerine göre farklılıklar göstermektedir. Dolaysıyla, abone grupları arası fiyat farklarından dolayı abone grubunun doğru belirlenmesi, mali kayıpların önüne geçilmesi ve aboneler arası eşitliğin sağlanması açısından önemli hale gelmektedir.

Bununla birlikte, abone bilgi sisteminin incelenmesi neticesinde;

- İşyeri olarak faaliyet gösteren bazı abone grupları için mesken abonesi olduğu,

- İşyeri olarak faaliyet gösteren bazı abone grupları için resmi kurum abonesi veya dernek vakıf abonesi olduğu,
- Kullanılmış suyunu Kurumun kanalizasyon altyapısına deşarj eden bazı abone grupları için atıksu aboneliği tesis edilmediği,
- 167 sayılı Yeraltı Suları Hakkındaki Kanuna göre, kuyu su açma ve kullanma izni verme yetkisi Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne aittir. Bununla birlikte, bazı abone grupları için, kuyu su açma ve kullanma belgesi olmadan kuyu suyu (artezyen) aboneliği tesis edildiği,

Hususlarına rastlanılmıştır.

**B-) Su ve Atıksu Tahakkuklarında Katma Değer Vergisi Oranının Hatalı Uygulanması**

KDV Kanununun 28'inci maddesinin verdiği yetkiye dayanılarak yayımlanan 2007/13033 sayılı Kararname ile KDV oranları, Kararname eki I sayılı listede yer alan teslim ve hizmetler için % 1, II sayılı listede yer alan teslim ve hizmetler için % 8, bu listelerde yer almayan teslim ve hizmetler için ise % 18 olarak tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

2007/13033 sayılı Kararname eki II sayılı listenin A/Temel Gıda Maddeleri kısmında su teslimleri ile B/27 inci sırasında, "Belediyeler ve bunların iktisadi işletmeleri tarafından verilen atık su hizmetleri için %8 KDV oranı belirlenmiştir.

Bununla birlikte Kurum tarafından su ve atıksu abonelerine genel hizmet bedeli olarak tahakkuk ettirilen ve su ile atıksu hizmeti dışında kalan, teslim için de %18 KDV oranı uygulanması gerekirken %8 KDV uygulanmıştır.

Neticede, 2018 yılı için tahakkuk eden 1.977.429,13 TL tutarındaki genel hizmet bedeli için toplam 355.937,24 TL KDV tahakkuk ettirilmesi gerekirken 158.194,33 TL tahakkuk ettirilmiştir.

***Kamu idaresi cevabında;*** "A-) Tarifelerde Yer Alan Abone Gruplarına Uyulmaması

- İşyeri olarak faaliyet gösteren bazı abone grupları için mesken abonesi olduğu hakkında;

28/03/2019 tarihinde çalışma başlatılmış olup tespit edilen abone tiplerinde gerekli değişiklikler yapılmıştır. Tespit çalışmalarımız devam etmektedir.

- İşyeri olarak faaliyet gösteren bazı abone grupları için resmi kurum abonesi veya dernek vakıf abonesi olduğu;

Çalışma yapılmış ve abone tipleri işyeri olarak değiştirilmiştir.

- Kullanılmış suyun Kurumun kanalizasyon altyapısına deşarj eden bazı abone grupları için atıksu aboneliği tesis edilmediği;

Konu ile ilgili incelemeler başlatılmıştır.

- 167 sayılı Yeraltı Suları Hakkındaki Kanuna göre, kuyu suyu açma ve kullanma izni verme yetkisi Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne aittir. Bununla birlikte, bazı abone grupları için, kuyu suyu açma ve kullanma belgesi olmadan kuyu suyu (artezyen) aboneliği tesis edildiği;

Yeni yapılan artezyen abonelikleri Ruhsat ve ihtiyaç belgesi olmadan yapılmamaktadır.

B-) Su ve Atıksu Tahakkuklarında Katma Değer Vergisi Oranının Hatalı Uygulanması

Katma Değer Vergisi su ve atıksu bedellerinde %8, genel hizmet bedelinde %18 olarak uygulanmaktadır" denilmektedir.

www.balioglu.net

***Sonuç olarak*** Kamu İdaresi cevabında, bulgu konusu hususularla ilgili gerekli çalışmaların yapılacağını belirtmiştir. Sonuç olarak, Belediye Meclisince kabul edilen ücret tarifesinde yer alan abone gruplarına göre abone gruplarının belirlenmesi ve su hizmetlerinde gelir kaybına neden olacak uygulamalardan kaçınılması gerekmektedir. Ayrıca, su hizmetlerine ilişkin faturalandırmalarda, 3065 sayılı KDV Kanunundaki düzenlemelere uyulması gerekmektedir.

**BULGU 5: Nakit İşlemlerinin Mevzuat Hükümlerine Uygun Olarak Gerçekleştirilmemesi**

Belediye veznelerince yapılan tahsilat işlemleri, nakden yapılan tahsilatların bankaya yatırılması ve nakden yapılan ödeme işlemlerinde Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine uyulmamıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin *"Kullanılacak defterler ve kayıt düzeni"* başlıklı 44'üncü maddesinde aşağıdaki düzenlemeye yer verilmiştir.

*"c) Kasa defteri (Örnek-39)*

*1) Kasa işlemlerine ait büyük defter, diğer büyük defterlerde yer alan bilgilere ilaveten, günlük kasa sayımına ilişkin bilgileri ve muhasebe yetkilisi ve veznedar tarafından durumun tespitine ilişkin açıklamaları ihtiva edecek tarzda düzenlenir."*

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 49'uncu maddesinde aşağıdaki düzenlemeye yer verilmiştir.

*"100 Kasa hesabı*

*Hesabın niteliği*

*Madde 49 – (1) Bu hesap, muhasebe birimleri veznelerince kanuni dolaşım niteliğine sahip ulusal paraların alınması, verilmesi ve saklanmasına ilişkin işlemlerin izlenmesi için kullanılır."*

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 50'nci maddesinde ise; vezne sayısı birden fazla olan muhasebe birimlerinde, tahsilat bordrolarının alındılarla uygunluğu sağlandıktan sonra günlük tahsilat tutarının, diğer veznedarlarca, muhasebe yetkilisi tarafından görevlendirilen sorumlu veznedara teslim edileceği, iki nüsha olarak düzenlenen tahsilat bordrolarının birinci nüshası veznede, ikinci nüshasının ise muhasebede saklanacağı, vezne sayısı birden fazla olan muhasebe birimlerinde, tahsilat bordrolarının alındılarla uygunluğu sağlandıktan sonra günlük tahsilat tutarının, diğer veznedarlarca, muhasebe yetkilisi tarafından görevlendirilen sorumlu veznedara teslim edileceği, tahsilat ve ödemelere ait belgelerin günlük olarak muhasebe yetkilisi tarafından tespit olunan saatlerde veznedarca muhasebe servisine verileceği düzenlenmiştir. Yönetmeliğin 50'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde ise aşağıdaki düzenlemeye yer verilmiştir.

*"d) Veznedarın kasa ihtiyacı için bankadan alacağı paralar*

*1) Kasa mevcudunun yapılacak ödemeleri karşılayamayacağı anlaşıldığı takdirde, o günkü ödemeye yetecek miktarda para, veznedar adına düzenlenecek çekle bankadan alınarak kasaya konulur. Veznedar adına çek düzenlendiği zaman çek tutarı diğer hazır değerler hesabına borç, verilen çekler ve gönderme emirleri hesabına alacak kaydedilir. Veznedar tarafından bankadan alınan para kasaya konulduğunda veznedar adına bir alındı düzenlenir ve kasa hesabına borç, diğer hazır değerler hesabına alacak kaydedilir. Muhasebe yetkilileri de dâhil olmak üzere, veznedarlardan başka hiçbir kimse bankadan para alamayacağı gibi muhasebe yetkilileri kefalete tabi olmadıklarından fiilen tahsilat ve ödeme yapamazlar ve veznedarlara vekâlet edemezler."*

Belediye tarafından gerçekleştirilen nakit işlemlerinde yukarda yer verilen mevzuat hükümlerine aykırı şekilde kasa defteri tutulmamıştır. Nakit işlemleriyle ilgili 100 Kasa Hesabı, 108 Diğer Hazır Değerler Hesabı kullanılmamıştır. Veznelerce yapılan tahsilatlar ve bu tahsilatların bankaya yatırılmasında kasa hesabı ile ilgili muhasebe işlemleri yapılmamıştır. Muhasebe yetkilisi tarafından sorumlu veznedar belirlenmemiş ve veznedarlar tarafından günlük olarak yapılan tahsilatların alındılarla uygunluğu sağlanmadan her bir veznedar

www.balioglu.net

tarafından yapılan tahsilat ilgili veznedar tarafından bankaya yatırılmıştır. Veznedarlar tarafından yapılan tahsilat tutarları günlük olarak bankaya yatırılmamış ve veznedarlar üzerinde para kalmıştır. Muhasebe yetkilisi tarafından tahsil edilen tutarların alındılarla uygunluğu ve günlük tahsilat tutarlarının bankaya yatırılmasıyla ilgili kontroller yerine getirilmemiştir. Protokol Evi ve Kent Ormanı Kahvaltı Salonu veznelerinde yapılan tahsilatlarla ilgili belgeler muhasebe birimine intikal ettirilmemiştir. Nakden yapılacak ödemeler için veznedar tarafından bankadan çekilen nakit tutarları ve nakden yapılan ödemelerde kasa hesabına ilgili kayıtlar yapılmamıştır.

Hazır değerlere ilişkin işlemlerin Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak yerine getirilmemesi nedeniyle kurumun muhasebe sistemindeki bu hesaplarla ilgili veriler gerçeği yansıtmamaktadır. Mevzuatta belirtilen yardımcı defterlerin tutulmaması, kontrol görevlerinin yerine getirilmemesi yolsuzluk ve usulsüzlüklerin yapılmasına elverişli bir ortam hazırlamakta ve kamu zararı oluşması riskini arttırmaktadır.

www.balioglu.net

***Kamu idaresi cevabında;*** *"2019 itibarı ile 100 Kasa Hesabı kullanılmaya başlanmıştır. 10796 numaralı muhasebe işlem fişi örnek olarak eklenmiştir"* denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Nakden yapılan tahsilat işlemlerin ve hazırl değerlere ilişkin işlemlerin bulguda yer verilen tespitler çerçevesinde Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesi gerekmektedir.

**BULGU 6: Avans İşlemlerinde Mevzuat Hükümlerine Uyulmaması**

Süreklilik arz eden ihtiyaçlar 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine aykırı şekilde avans vermek suretiyle karşılanmış, ayrıca avans işlemlerinde 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu hükümlerine uyulmamıştır.

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 2'nci maddesinde kanun kapsamındaki idarelerin mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalelerinin bu kanun hükümlerine göre yürütüleceği düzenlenmiştir. 4734 sayılı Kanunda ihale ve alım usulleri; açık ihale, belli istekliler arasında ihale, pazarlık usulü ve doğrudan temin yöntemi olarak belirlenmiştir. Kanunun 5'inci maddesinde ise; *"İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur."* düzenlemesine yer verilmiştir. Kanunun ilgili diğer maddelerinde rekabetin sağlanması, ihtiyaçların uygun şartlarda ve zamanda karşılanması ile ihtiyaçların

karşılanmasında en ekonomik yöntemlerin kullanılması için, ihale komisyonu kurma, yaklaşık maliyet belirleme, isteklilerde belli şartlar arama gibi zorunluluklar getirilmiştir. Doğrudan temin yöntemi kullanılarak gerçekleştirilecek alımlarda ise piyasa fiyat araştırması yapma zorunluluğu getirilmiştir. 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunun *"Denetim, muayene ve kabul işlemleri"* başlıklı 11'inci maddesinde ise; *"Teslim edilen mal, hizmet, yapım veya yapılan işin muayene ve kabul işlemleri, idarelerce kurulacak en az üç kişilik muayene ve kabul komisyonları tarafından yapılır. Mal veya yapılan iş yüklenici tarafından idareye teslim edilmedikçe muayene ve kabul işlemleri yapılamaz."* düzenlemesine yer verilerek yapılacak alımların muayene ve kabul işlemlerine tabi olduğu düzenlenmiştir.

5018 sayılı Kanunun 35'inci maddesinin birinci ve dördüncü fıkrasında aşağıdaki düzenlemelere yer verilmiştir.

*"Ön ödeme Madde 35- (Değişik birinci fıkra: 22/12/2005-5436/10 md.) Harcama yetkilisinin uygun görmesi ve karşılığı ödeneğin saklı tutulması kaydıyla, ilgili kanunlarda öngörülen haller ile gerçekleştirme işlemlerinin tamamlanması beklenilemeyecek ivedi veya zorunlu giderler için avans vermek veya kredi açmak suretiyle ön ödeme yapılabilir. Verilecek avansın üst sınırları merkezî yönetim bütçe kanununda gösterilir.*

*...*

*Her mutemet ön ödemelerden harcadığı tutara ilişkin kanıtlayıcı belgeleri, ilgili kanunlarında belirtilmemiş olması halinde avanslarda bir ay, kredilerde üç ay içinde muhasebe yetkilisine vermek ve artan tutarı iade etmekle yükümlüdür. Süresi içerisinde mahsup edilmeyen avanslar hakkında 21.7.1953 tarihli ve 6183 sayılı Kanun hükümleri uygulanır."*

Yukarda yer verilen mevzuat hükümleri çerçevesinde idarelerin ihtiyaçlarını 4734 sayılı Kanunda yer verilen ihale ve alım yöntemlerini kullanarak karşılanması zorunludur. Avans vermek suretiyle ihtiyaçların karşılanması sadece ilgili kanunlarda öngörülen haller ile gerçekleştirme işlemlerinin tamamlanması beklenilemeyecek ivedi veya zorunlu giderler için mümkündür. Ancak belediye tarafından gerçekleştirilen birçok alımda 4734 sayılı Kanunda belirtilen ihale ve alım usulleri kullanılmadan, avans vermek suretiyle ihtiyaçların karşılanması yoluna gidilerek avans işlemi mutat alımlar gibi kullanılmıştır. Avans vermek suretiyle gerçekleştirilen işlemlerde 4734 sayılı Kanunda belirtilen alımlarla ilgili hükümlere uyulmamıştır. 2018 yılında; *"Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları, Mamul Mal Alım, Bakım ve Onarım Giderleri, Temsil ve Tanıtma Giderleri Avansı"* adı altında yapılan 988 adet alım 4734 sayılı Kanun hükümlerine uyulmaksızın avans vermek suretiyle karşılanmıştır. Örneğin Protokol Evi ve Kent Ormanı Kahvaltı Salonu iktisadi işletmelerinin ihtiyaçlarının tamamı 4734 sayılı Kanunda belirtilen ihale ve alım usulleri kullanılmadan avans vermek

www.balioglu.net

suretiyle gerçekleştirilmiştir.

Protokol Evi ve Kent Ormanı Kahvaltı Salonuna ait avans vermek suretiyle karşılanan ihtiyaçlara ilişkin belgeler incelendiğinde; alımların gerçekleştirme işlemlerinin tamamlanması beklenilmeyecek ivedilikte olmadığı, yapılan alımların süreklilik arz ettiği ve bu alımların 4734 sayılı Kanun kapsamında karşılanması gerektiği, alımların piyasa fiyat araştırması yapılmadan sürekli aynı satıcılardan yapıldığı, bazı alımların mesai saati dışında gece yapıldığı, muayene ve kabul işlemlerinin yapılmadığı, avans taleplerinde ihtiyacın ivediliğinden bahsedilmesine rağmen avansın uzun süre verilen personelin uhdesinde kaldığı ve avans verme işlemi ile alım işlemlerinin gerçekleştirilmesi arasında ihale veya doğrudan alım yapmak için yeterli süre bulunmasına rağmen alımların avans vermek suretiyle yapıldığı, bazı alımlarda bir aylık avans kapama süresinin geçmesine rağmen avans kapama işlemlerinin yapılmadığı anlaşılmaktadır.

***Kamu idaresi cevabında;*** *"İhtiyaçların temininde 4734 sayılı Kamu İhale Kanununda yer verilen ihale ve alım yöntemlerine uyulması konusunda tüm birimlere yazı yazılmıştır. Ayrıca, İç Kontrol Sisteminin oluşturulması süreci başlatılarak hataların en aza indirilmesi amaçlanmıştır."* denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Avans vermek suretiyle gerçekleştirilen alımların bulgudan belirtilen mevzuat hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

**BULGU 7: Üst Yönetici Tarafından İç Kontrol Sisteminin Kurulmaması**

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve ilgili mevzuat çerçevesinde öngörülmüş olan iç kontrol sisteminin kurulması ve işleyişiyle ilgili faaliyetler üst yönetici tarafından yerine getirilmemiştir.

İç kontrol; 5018 sayılı Kanunun 55'nci maddesinde aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır.

*"İç kontrol; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür."*

5018 sayılı Kanunun 56'ncı maddesinde ise iç kontrolün amaçları aşağıdaki gibi sayılmıştır.

*"İç kontrolün amacı;*

*a) Kamu gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde*

*yönetilmesini,*

*b) Kamu idarelerinin kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesini,*

*c) Her türlü malî karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesini,*

*d) Karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesini,*

*e) Varlıkların kötüye kullanılması ve israfını önlemek ve kayıplara karşı korunmasını,*

*Sağlamaktır."*

5018 sayılı Kanunun *"Kontrolün yapısı ve işleyişi"* başlıklı 57'nci maddesinde ise aşağıdaki düzenlemelere yer verilmiştir.

*"Kamu idarelerinin malî yönetim ve kontrol sistemleri; harcama birimleri, muhasebe ve malî hizmetler ile ön malî kontrol ve iç denetimden oluşur.*

*Yeterli ve etkili bir kontrol sisteminin oluşturulabilmesi için; mesleki değerlere ve dürüst yönetim anlayışına sahip olunması, malî yetki ve sorumlulukların bilgili ve yeterli yöneticilerle personele verilmesi, belirlenmiş standartlara uyulmasının sağlanması, mevzuata aykırı faaliyetlerin önlenmesi ve kapsamlı bir yönetim anlayışı ile uygun bir çalışma ortamının ve saydamlığın sağlanması bakımından ilgili idarelerin üst yöneticileri ile diğer yöneticileri tarafından görev, yetki ve sorumluluklar göz önünde bulundurulmak suretiyle gerekli önlemler alınır."*

www.balioglu.net

İç Kontrol Ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul Ve Esaslar' ın 6'ncı maddesinde iç kontrolün temel ilkeleri aşağıdaki şekilde sayılmıştır.

*"İç kontrolün temel ilkeleri şunlardır:*

*a) İç kontrol faaliyetleri idarenin yönetim sorumluluğu çerçevesinde yürütülür.*

*b) İç kontrol faaliyet ve düzenlemelerinde öncelikle riskli alanlar dikkate alınır.*

*c) İç kontrole ilişkin sorumluluk, işlem sürecinde yer alan bütün görevlileri kapsar.*

*d) İç kontrol malî ve malî olmayan tüm işlemleri kapsar.*

*e) İç kontrol sistemi yılda en az bir kez değerlendirilir ve alınması gereken önlemler belirlenir.*

*f) İç kontrol düzenleme ve uygulamalarında mevzuata uygunluk, saydamlık, hesap verebilirlik ve ekonomiklik, etkinlik, etkililik gibi iyi malî yönetim ilkeleri esas alınır."*

İç Kontrol Ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul Ve Esaslar' ın *"İç kontrole ilişkin yetki ve sorumluluklar"* başlıklı 8'nci maddesinde ise; *"Üst yöneticiler, iç kontrol sisteminin kurulması ve gözetilmesinden, harcama yetkilileri ise görev ve yetki alanları çerçevesinde, idari ve malî karar ve işlemlere ilişkin olarak iç kontrolün işleyişinden sorumludur."* düzenlemesine yer verilmiştir.

5018 sayılı Kanun ve İç Kontrol Ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul Ve Esaslar doğrultusunda 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de Kamu İç Kontrol Standartları

Tebliği yayınlanmıştır. Bu tebliğde; *"Kamu idarelerinin, iç kontrol sistemlerinin Kamu İç Kontrol Standartlarına uyumunu sağlamak üzere; yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi, bu çalışmalar için eylem planı oluşturulması, gerekli prosedürler ve ilgili düzenlemelerin hazırlanması çalışmalarını yürütmeleri ve bu çalışmaları en geç 31.12.2008 tarihine kadar tamamlamaları gerekmektedir. Söz konusu çalışmaların etkili bir şekilde ve zamanında yürütülmesini sağlamak üzere, idarelerin üst yöneticileri tarafından gerekli önlemler alınacaktır."* düzenlemesine yer verilerek üst yöneticiler tarafından yönetim sorumluluğu çerçevesinde 31.12.2018 tarihine kadar iç kontrol eylem planının oluşturması zorunlu kılınmıştır.

5018 sayılı Kanunun 57'nci maddesi doğrultusunda iç kontrol sistemi harcama birimleri, muhasebe ve malî hizmetler ile ön malî kontrol ve iç denetimden oluşmaktadır. Sağlıklı bir kontrol sistemin kurulması iç kontrol sisteminin tüm unsurlarının bir arada bulundurulması ile mümkündür. Ancak kurumda iç kontrol sisteminin unsurlarından sadece iç denetim birimi yer almakta, harcama birimleri ve mali hizmetler birimleri tarafından ön mali kontrol faaliyetleri yerine getirilmemektedir. 5018 sayılı Kanunun 58'nci maddesinin üçüncü fıkrasında; *"Kamu idarelerinde ön malî kontrol görevi, yönetim sorumluluğu çerçevesinde yürütülür."* düzenlemesine yer verilmiştir. Ön mali kontrol sisteminin oluşturulmaması bu sorumluluğun yerine getirilmediğini göstermektedir.

www.balioglu.net

Kamu İç Kontrol Standartları Tebliğinde;

*"Kanunun 57 nci maddesinde ise kamu idarelerinin malî yönetim ve kontrol sistemlerinin harcama birimleri, muhasebe ve malî hizmetler ile ön malî kontrol ve iç denetimden oluştuğu belirtilmiş, yeterli ve etkili bir kontrol sisteminin oluşturulabilmesi için;*

- *Mesleki değerlere ve dürüst yönetim anlayışına sahip olunması,*
- *Malî yetki ve sorumlulukların bilgili ve yeterli yöneticilerle personele verilmesi,*
- *Belirlenmiş standartlara uyulmasının sağlanması,*
- *Mevzuata aykırı faaliyetlerin önlenmesi,*
- *Kapsamlı bir yönetim anlayışı ile uygun bir çalışma ortamının ve saydamlığın sağlanması,*

*bakımından ilgili idarelerin üst yöneticileri ile diğer yöneticileri tarafından görev, yetki ve sorumluluklar göz önünde bulundurulmak suretiyle gerekli önlemlerin alınması öngörülmüştür."*

düzenlemesine yer verilmiştir. Ancak üst yönetici tarafından 5018 sayılı Kanunun 57'nci maddesi ve yukarda yer verilen Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği hükümlerine aykırı şekilde mali yetki ve sorumluluk gerektiren bazı görevlerde bu görevlere atanmak için gerekli

şartları taşımayan kişiler görevlendirilmiştir. Ayrıca belirlenmiş standartlara uyumun sağlanması ve mevzuata aykırı faaliyetlerin önlenmesi için iç denetim birimi çalışmaları dışında herhangi bir çalışma yürütülmemiştir.

Denetimin yürütülmesi esnasında üst yönetici tarafından İç Kontrol Eylem Planına ait hiçbir belgenin bulunmadığı yazılı olarak beyan edilmiştir. Kurumda iç kontrol eylem planı uygulanmakta ve kurum personeli iç kontrol standartları hakkında gerekli bilgiye sahip bulunmamaktadır. Üst yönetici tarafından iç kontrol sisteminin kurulması ve işleyişine ilişkin çalışmaların yapılmaması nedeniyle riskli alanların tespiti ve bu alanlarda kontrol sisteminin kurulması için herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

İç Kontrol Ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul Ve Esasların 8'inci maddesinin son fıkrasında; "*İç kontrol düzenlemeleri ve iç kontrol sisteminin işleyişi, yöneticilerin görüşü, kişi ve/veya idarelerin talep ve şikâyetleri ile iç ve dış denetim sonucunda düzenlenen raporlar dikkate alınarak yılda en az bir kez değerlendirmeye tâbi tutulur ve gerekli önlemler alınır."* düzenlemesine yer verilmiştir. Ancak üst yönetici tarafından daha önceki denetimler neticesinde düzenlenen raporlar dikkate alınmamıştır. Örneğin nakit işlemlerini gerçekleştiren bir personel hakkında kurum tarafından yürütülen soruşturma kapsamında düzenlenen raporda *"mali sorumlulukla ilgili yeterliliğinin gözden geçirilmesi"* önerisinde bulunulmasına rağmen aynı kişi üst yönetici tarafından herhangi bir değerlendirme yapılmadan kurumun hem tahsilat hem de harcamaya ilişkin işlemlerini gerçekleştirmeye devam etmiştir.

www.balioglu.net

Kurumun mali ve mali olmayan işlemleriyle ilgili süreç ve standartların hazırlanmaması, bilişim sisteminin iç kontrol sisteminin amaçlarına uygun olarak tasarlanmaması gibi nedenlerle oluşan iç kontrol zafiyeti kurumda yolsuzluk ve usulsüzlük riskinin artmasına neden olmaktadır. Günümüzde mali ve mali olmayan birçok işlem işletim sistemleri vasıtasıyla yerine getirilmektedir. Kontrol mekanizmasını kendi bünyesinde oluşturmamış bir işletim sisteminin kullanılması durumunda iç kontrol faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi neredeyse imkansız bir hal almaktadır. Bu nedenle kurum tarafından kullanılan işletim sistemleri iç kontrolü de içerecek şekilde tasarlanmalı, riskler tespit edildikçe gerekli önlemleri alacak şekilde güncellenmelidir. Kurumda kullanılan işletim sistemleri iç kontrol faaliyetlerinin yerine getirilmesine imkan tanımamakta mevzuata aykırı, hatalı işlemler ile usulsüzlük ve yolsuzluk riskini barındırmaktadır.

İç denetim birimi tarafından düzenlenen raporlarda da üst yönetici tarafından iç kontrol sisteminin kurulması ve iç kontrol eylem planının uygulanması gerekliliği vurgulanmıştır. Örneğin iç denetim birimi tarafından düzenlenen bir raporda yapısal ve operasyonel risklerin bulunduğu önlem alınmadığı sürece bu risklerle sürekli karşılaşılacağı, bu risklerin

gerçekleşmesi durumunda kurumun imaj ve itibarının sarsılacağı belirtilmiştir. Sayıştay tarafından kurumun 2014 yılı ve 2015 yılı hesap dönemlerine ilişkin düzenlenen düzenlilik denetimi raporlarında da *"İç Kontrol Sisteminin Oluşturulması Ve İşleyişine İlişkin Mevzuat Hükümlerinin Yerine Getirilmemesi"* başlıklı bulgularda iç kontrol sistemine yönelik eleştirilere yer verilmiştir. Üst yönetici tarafından her iki raporda da yer alan bulgulara; *"İç kontrol sisteminin kurulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi yönünde, yürürlükteki iç kontrol mevzuatı gereklerinin yerine getirilmemesi ile ilgili olarak yapılan uyarılar dikkate alınmış olup gerekli çalışmalar yapılacaktır."* şeklinde cevap verilmiştir. Ancak 2014 ve 2015 yılı dönemlerinde yapılan tespitlere ilişkin gereğinin yapılacağı bildirilmesine rağmen bu konuda herhangi bir gelişme kaydedilmemiştir.

***Kamu idaresi cevabında;*** *"30.05.2019 tarih 429664 numaralı Başkanlık Makamı yazısıyla İç kontrol sisteminin oluşturulması için gerekli çalışmalar başlatılmıştır "* denilmektedir.

***Sonuç olarak*** 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve ilgili mevzuat çerçevesinde öngörülmüş olan iç kontrol sisteminin kurulması ve işleyişiyle ilgili faaliyetlerin üst yönetici tarafından yerine getirilmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
http://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

# 9. EKLER

## EK 1: KAMU İDARESİ TARAFINDAN SUNULAN MALİ TABLOLAR

Edirne Belediyesi 2018 Yıl Sonu Bilançosu

| AKTİF | TL | | PASİF | TL |
|---|---|---|---|---|
| **I) DÖNEN VARLIKLAR** | **75.771.620,04** | | **3) KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR** | **108.848.082,72** |
| **10- HAZIR DEĞERLER** | **2.897.103,14** | | **30-Kısa Vadeli İç Mali Borçlar** | **1.322.325,94** |
| 102- BANKA HESABI | 2.531.884,26 | | 300-Banka Kredileri Hesabı | 1.322.325,94 |
| **103- VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EM.HES.(-)** | **-178.344,54** | | **32- FAALİYET BORÇLARI** | **66.064.058,02** |
| 104- PROJE ÖZEL HESABI | 20.665,30 | | 320- BÜTÇE EMANETLERİ HESABI | 66.064.058,02 |
| **109-BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR H.** | **522.898,12** | | **33- EMANET YABANCI KAYNAKLAR** | **22.425.342,74** |
| 12- FAALİYET ALACAKLARI | 70.180.315,67 | | 330- ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HES. | 7.643.667,12 |
| **120-GELİRLERDEN ALACAKLAR HS** | **4.142.475,16** | | **333-EMANETLER HESABI** | **14.781.675,62** |
| 121- GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI | 55.679.870,31 | | 36-ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER | 15.767.667,83 |
| **122- GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHİRLİ ALACAKL** | **10.357.970,20** | | **360-ÖDENECEK VERGİ VER FONLAR** | **284.620,97** |
| 126- VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI | 0,00 | | 361-ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ | 7.001,00 |
| **14- DİĞER ALACAKLAR** | **1.323.297,31** | | **362- FONLAR VE DİĞER KAMU İDARELERİ AD.** | **2.403.991,10** |
| 140- KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI | 1.323.297,31 | | 368- VADESİ GEÇMİŞ ERTELENMİŞ VEYA TAK. | 13.072.054,76 |
| **15- STOKLAR** | **29.840,00** | | **37- BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI** | **196.887,83** |
| 150-İLK MADDE VE MALZEME ALIMLARI | 29.840,00 | | 379-DİĞER BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI HS | 196.887,83 |
| **16- ÖN ÖDEMELER** | **1.341.063,92** | | **38-GELECEK AYLARA AİT GELİRLER VE GİD.TA** | **3.071.800,36** |
| 162- BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI | 1.341.063,92 | | 381-GİDER TAHAKKUKLARI HESABI | 3.071.800,36 |
| **2) DURAN VARLIKLAR** | **202.852.765,25** | | **4-UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR** | **59.281.043,50** |
| 22-FAALİYET ALACAKLARI | 4.199.685,81 | | 40-UZUN VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR | 7.511.055,45 |
| **220- GELİRLERDEN ALACAKLAR HS** | **19.872,53** | | **400-BANKA KREDİLERİ HESABI** | **7.511.055,45** |
| 222-GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHİRLİ ALACAK. | 3.999.334,08 | | 43-DİĞER BORÇLAR | 23.027.366,96 |
| **24- MALİ DURAN VARLIKLAR** | **14.391.072,34** | | **438-KAMUYA OLAN ERTELENMİŞ VEYA TAKS.** | **23.027.366,96** |
| 240- MALİ KURULUŞLARA YATIRILAN SERM | 13.852.784,47 | | 47-BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI | 4.437.523,02 |
| **241- MAL VE HİZMET ÜRETEN KURULUŞLARA YA** | **538.287,87** | | **472-KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI** | **4.437.523,02** |
| 25- MADDİ DURAN VARLIKLAR | 184.256.681,86 | | 48-GELECEK YILLARA AİT GELİRLER VE GİDER | 24.305.098,07 |
| **250- ARAZİ VE ARSALAR HESABI** | **11.295.726,61** | | **481-GİDER TAHAKKUKLARI HESABI** | **24.305.098,07** |
| 251- YER ALTI VE ARSALAR HESABI | 113.189.691,41 | | | |
| **252- BİNALAR HESABI** | **57.054.312,01** | | **5) ÖZ KAYNAKLAR** | **110.495.259,07** |
| 253- TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI | 6.007.619,56 | | 50- NET DEĞER | 115.018.808,68 |
| **254- TAŞITLAR HESABI** | **8.894.470,54** | | **500- NET DEĞER/SERMAYE HESABI** | **115.018.808,68** |
| 255- DEMİRBAŞLAR HESABI | 10.299.116,37 | | 57- GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇ. | 3.797.503,10 |
| **257- BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)** | **-38.171.059,73** | | **570- GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇ.** | **3.797.503,10** |
| 258- YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI | 15.686.805,09 | | 58-GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLAR | -18.409.062,73 |
| **26- MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR** | **0,00** | | **580-GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇ** | **-18.409.062,73** |
| 260- HAKLAR | 2.115.086,60 | | 59-DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI | 10.088.010,02 |
| **268- BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)** | **-2.115.086,60** | | **590-DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI** | **10.088.010,02** |
| 29- DİĞER DURAN VARLIKLAR | 5.325,24 | | | |
| **294- ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADİ DUR** | **228.399,79** | | | |
| 299- BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-) | -223.074,55 | | | |
| | | | | |
| **AKTİF TOPLAM** | **278.624.385,29** | | **PASİF TOPLAM** | **278.624.385,29** |
| | | | | |

www.balioglu.net

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| **9) NAZIM HESAPLAR** | **30.962.681,14** | | **9) NAZIM HESAPLAR** | **30.962.681,14** |
| 91-NAKİT DIŞI TEM.VE KİŞİ AİT MENKIY. HES. | 4.039.560,09 | | 91-NAKİT DIŞI TEM. VE KİŞİ. AİT MEN. KIY.HES. | 4.039.560,09 |
| **910-TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI** | **4.039.560,09** | | **911-TEMİNAT MEK. EMAN.HESABI** | **4.039.560,09** |
| 92-TAAHHÜT HESAPLARI | 26.923.121,05 | | 92- TAAHHÜT HESAPLARI | 26.923.121,05 |
| **920-GİDER TAAHHÜTLERİ HESABI** | **26.923.121,05** | | **921- GİDER TAAHHÜTLERİ KARŞ. HESABI** | **26.923.121,05** |

www.balioglu.net

Edirne Belediyesi 2018 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu

| Hesap Kodu | Yrd. Kod1 | Hesap Adı | TL |
|---|---|---|---|
| 630 | | GİDERLER HESABI | 206.201.238,38 |
| 630 | 1 | PERSONEL GİDERLERİ | 33.239.657,10 |
| 630 | 2 | SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA DEVLET PRİMİ | 5.570.335,50 |
| 630 | 3 | MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ | 99.622.170,38 |
| 630 | 4 | FAİZ GİDERLERİ | 8.697.174,32 |
| 630 | 5 | CARİ TRANSFERLER | 4.927.280,86 |
| 630 | 7 | SERMAYE TRANSFERLERİ | 1.451.493,96 |
| 630 | 11 | DEĞER VE MİKTAR DEĞİŞİMLERİ GİDERLERİ | 20.149,14 |
| 630 | 12 | GELİRLERİN RET VE İADESİNDEN KAYNAKLANAN | 24.010.960,62 |
| 630 | 13 | AMORTİSMAN GİDERLERİ | 5.134.398,00 |
| 630 | 14 | İLK MADDE VE MALZEME GİDERLERİ | 23.527.618,50 |
| 630 | 20 | SİLİNEN ALACAKLARDAN KAYNAKLANAN GİDERLER | 0,00 |
| GİDERLER TOPLAMI | | | **206.201.238,38** |
| 600 | 1 | VERGİ GELİRLERİ | 24.939.757,59 |
| 600 | 3 | TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ | 68.162.987,93 |
| 600 | 4 | ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR İLE ÖZEL GELİRLER | 1.834.488,85 |
| 600 | 5 | DİĞER GELİRLER | 121.102.014,03 |
| 600 | 11 | DEĞER VE MİKTAR DEĞİŞİMLERİ GELİRLERİ | 250.000,00 |
| 600 | 25 | KAMU İDARELERİNDEN BEDELSİZ OLARAK ALINAN | 0,00 |
| GELİRLER TOPLAMI | | | **216.289.248,40** |
| | | **FAALİYET SONUCU (+/-)** | **10.088.010,02** |

www.balioglu.net

# EK 2: İZLEME

| Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu | | | |
|---|---|---|---|
| **Bulgu Adı** | **Yıl/Yıllar** | **İdare Tarafından Yapılan İşlem** | **Açıklama** |
| 6111 ve 6552 Sayılı Kanunlar Kapsamında Yapılandırılan Kamu Borçlarına İlişkin Taksitlerin Süresinde Ödenmemesi | 2015 | Kısmen Yerine Getirildi | İdare tarafından, konuya ilişkin takip prosedürlerine devam edilmektedir. |
| Ambalaj ve Cam Atıklarının Toplanması ve Değerlendirilmesi İşleminden Gelir Elde Edilmemesi | 2015 | Kısmen Yerine Getirildi | Konuyla ilgili gerekli çalışmalar başlatılmıştır. |
| Kira Süresi Biten Taşınmazların 2886 Sayılı Devlet İhale Kanununun 51/g Maddesine Göre Pazarlık Usulü ile Kira Sürelerinin Uzatılması | 2015 | Kısmen Yerine Getirildi | Konuyla ilgili gerekli çalışmalar başlatılmıştır. |
| İç Kontrol Sisteminin Oluşturulması ve İşleyişine İlişkin Mevzuat Hükümlerinin Yerine Getirilmemesi | 2015 | Yerine Getirilmedi | 2018 yılı raporunda Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit Ve Değerlendirmeler bölümünde (Bulgu 7'de) bulgu konusu yapıldı. |

www.balioglu.net

| | | | |
|---|---|---|---|
| Ön Ödeme İşlemlerinde Mevzuat Hükümlerine Uyulmaması | 2015 | Yerine Getirilmedi | 2018 yılı raporunda Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit Ve Değerlendirmeler bölümünde (Bulgu 6'da) bulgu konusu yapıldı. |
| Temsil ve Ağırlama Giderlerinin Ödenmesinde İlgili Mevzuat Hükümlerine Uyulmaması | 2015 | Kısmen Yerine Getirildi | Konuyla ilgili gerekli çalışmalar başlatılmıştır. |
| Gelir Kalemlerine İlişkin Tahsilat Oranının Düşük Düzeyde Kalması | 2015 | Kısmen Yerine Getirildi | Konuyla ilgili gerekli çalışmalar başlatılmıştır. |
| Tamamlanan Yatırımların, 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabından İlgili Duran Varlık Hesaplarına Alınmaması | 2015 | Kısmen Yerine Getirildi | 258 hesaplarında kayıtlı tutarlar, geçici kabul işlemlerinin tamamlanmasını müteakip ilgili duran varlık hesaplarına aktarılmaya başlanmıştır. |

www.balioglu.net

www.balioglu.net

# EDİRNE BELEDİYESİ

# 2018 YILI

# SAYIŞTAY PERFORMANS DENETİM RAPORU

# İÇİNDEKİLER


1. **ÖZET** ..... **42**

2. **KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU** ..... **42**

3. **SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU** ..... **43**

4. **DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI** ..... **43**

5. **GENEL DEĞERLENDİRME** ..... **43**

6. **DENETİM BULGULARI** ..... **45**


www.balioglu.net

# TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Performans Denetimi Kriterleri ..... 44
Tablo 2: Ölçülebilir Olmayan Performans Göstergelerine İlişkin Örnekleri İçeren Tablo..... 47
Tablo 3: Geçerlilik Kriterini Sağlamadığı Düşünülen Sapmalara İlişkin Örnekler Tablosu ... 49

www.balioglu.net

# BULGU LİSTESİ

A. Denetim Bulguları

1. “Beş Yıllık Tahmini Maliyet Tablosu” nun ve “Kaynak Tablosu” nun Hazırlanmaması

2. Bazı Performans Göstergelerinde Yıllar İtibariyle Ulaşılması Planlanan Hedeflerin Belirtilmemiş Olması

3. Stratejik Planda “İzleme ve Değerlendirme” Bölümünün Bulunmaması

4. Performans Programının Yayımlanma Tarihinin Mevzuat Gerekliliklerine Uygun Olmaması

5. Faaliyet raporunda yer alan sapmalara ilişkin açıklamalardan bazılarının “geçerlilik/ ikna edicilik” kriterini sağlamaması

6. Faaliyet Raporunun İçeriğinin İlgili Mevzuata Uygun Olarak Hazırlanmaması

www.balioglu.net

# 1. ÖZET

Bu rapor, Edirne Belediyesi'nin performans denetimi sonuçlarını ve bulgularını içermektedir.

6085 sayılı Sayıştay Kanununun 36'ncı maddesi uyarınca, Sayıştay "*hesap verme sorumluluğu çerçevesinde idarelerce belirlenen hedef ve göstergelerle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının ölçülmesi suretiyle gerçekleştirilen denetim*" olarak tanımlanan performans denetimini yapmakla görevli ve yetkilidir.

Edirne Belediyesinin hedef ve göstergeleriyle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının değerlendirmesini sağlamak amacıyla aşağıdakiler denetlenmiştir:

- 2015 - 2019 dönemine ait Stratejik Plan
- 2018 yılı Performans Programı
- 2018 yılı İdare Faaliyet Raporu ve
- Faaliyet sonuçları ölçümü yapan veri kayıt sistemleri.

Dört ana başlık altında yapılan denetimlerden elde edilen belge, bilgi ve bulgular çerçevesinde;

Kamu İdaresinin 2015 – 2019 dönemine ait Stratejik Planı, 2018 yılı Performans Programı ile 2018 yılı İdare Faaliyet Raporu'nun mevcut olduğu ve bu dokümanların mevzuatta belirtilen zamanlara uyularak hazırlandığı, sunum ve içerik itibariyle ise ilgili dokümanların mevzuatta öngörülen bazı hususları karşılamadığı görülmüştür.

# 2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresi yönetimi, 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun uyarınca yayımlanan Stratejik Plan, Performans Programı ve İdare Faaliyet Raporlarının hazırlanmasına ilişkin yönetmelik ve kılavuzlara uygun olarak hazırlanmış olan performans bilgisi raporlarının doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştay'a sunulmasından; bir bütün olarak sunulan bu raporların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tam ve doğru olarak yansıtmasından; kamu idaresinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarının ölçülmesine ilişkin sistemlerin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak

www.balioglu.net

işletilmesinden ve izlenmesinden; performans bilgisinin dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

## 3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, kamu idaresinin raporladığı performans bilgisinin güvenilirliğine ilişkin değerlendirme yapmak, performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarını ölçen sistemleri değerlendirmekle sorumludur.

## 4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimin dayanağı; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları ve Sayıştay ikincil mevzuatıdır.

Denetimin amacı, bütçe hakkının gereği olarak kamu idarelerinin faaliyet sonuçları hakkında TBMM ve kamuoyuna güvenilir ve yeterli bilgi sunulması, kamu idarelerinin performansının değerlendirilmesi ile hesap verme sorumluluğu ve saydamlığın yerleştirilmesi ve yaygınlaştırılmasıdır.

Denetim, kamu idaresinin faaliyet raporunda yer alan performans bilgilerinin ve bunları oluşturan kayıt ve belgelerin doğruluğu ve güvenilirliğine ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile gerçekleştirilir.

Bu çerçevede, Edirne Belediyesinin yayımladığı 2015-2019 dönemine ait Stratejik Plan, 2018 yılı Performans Programı ve 2018 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenmiştir.

## 5. GENEL DEĞERLENDİRME

2018 yılı performans denetimi kapsamında Edirne Belediyesi'nin yayımladığı 2015-2019 dönemine ait Stratejik Plan, 2018 yılı Performans Programı ve 2018 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenerek faaliyet sonuçlarının ölçülmesine yönelik olarak üretilen performans bilgisinin güvenilir olup olmadığı değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmeler için kullanılan performans denetimi kriterleri aşağıda yer almaktadır.

www.balioglu.net

**Tablo 1: Performans Denetimi Kriterleri**

| **Denetim kriteri** | **Tanımı** |
|---|---|
| Mevcudiyet | Denetlenen idarenin, yasal düzenlemelere göre ilgili dokümanları hazırlaması |
| Zamanlılık | Performans bilgisinin yasal süre içinde raporlanması |
| Sunum | Performans bilgisinin düzenleyici esaslara uygun şekilde raporlanması |
| İlgililik | Amaç, hedef, gösterge ve faaliyetler arasında mantıksal bağlantı olması |
| Ölçülebilirlik | Hedeflerin veya göstergelerin ölçülebilir olması |
| İyi tanımlanma | Hedeflerin ve göstergelerin açık ve net bir tanımının olması |
| Tutarlılık | Hedeflerin (göstergeler dâhil), denetlenen idarenin planlama ve raporlama dokümanlarında tutarlı olarak kullanılması |
| Doğrulanabilirlik | Raporlanan performans bilgisinin kaynağına kadar izlenebiliyor olması |
| Geçerlilik/İkna edicilik | Planlanan ve raporlanan performans arasındaki her tür sapmanın denetlenen idare tarafından ele alınıyor olması ve sapmayı açıklayan nedenlerin inandırıcı ve ikna edici olması |
| Güvenilirlik | Veri kayıt sistemlerinin gerçekleşmeleri tam ve doğru şekilde ölçerek faaliyet raporunda güvenilir veri sunuyor olması |

www.balioglu.net

Yukarıda yer alan performans denetimi kriterleri doğrultusunda yapılan inceleme sonucunda;

Kurum, 2015-2019 dönemine ait Stratejik Plan'ını zamanında hazırlayarak, "mevcudiyet" ve "zamanlılık" kriterlerini yerine getirmiştir. Ancak Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzu'na göre Stratejik Plan'da yer alması gereken bazı unsurların bulunmaması nedeniyle "sunum" kriteri kısmen yerine getirilmiştir. Kamu İdaresi, Stratejik Plan'da misyon ve vizyonunu gerçekleştirmek üzere 14 stratejik amaç ve 52 stratejik hedef belirlemiştir.

Kamu İdaresi, 2018 yılına ilişkin Performans Programını zamanında hazırlayarak, "mevcudiyet" ve "zamanlılık" kriterlerini yerine getirmiş olmasına rağmen bu dokümanı internet sitesinde yayımlamak noktasında eksik kalmıştır. Ayrıca Performans Programı Hazırlama Rehberine göre Performans Programında yer alması gereken tüm bilgilere önceki Sayıştay denetimi bulguları doğrultusunda yer verilerek "sunum" kriterinin yerine getirilmiş olduğu da görülmüştür.

Kurum, 2018 yılı Faaliyet Raporu'nu zamanında hazırlayarak "mevcudiyet" ve "zamanlılık" kriterlerini yerine getirmiştir. Ancak, Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik'e göre idarenin planlanan ve raporlanan performans arasındaki her tür sapmayı ele alması ve bu sapmaların nedenlerini açıklaması gerekmekte iken Belediyenin bu sapmaları açıklayan nedenlerinin bir kısmının inandırıcı ve ikna edici olmaması sebebiyle "geçerlilik/ ikna edicilik" kriteri kısmen yerine getirilmiştir.

Faaliyet sonuçlarının ölçülmesi ve değerlendirilmesi kapsamında; bazı hedef ve göstergeler için uygun bir veri kayıt sisteminin olmamasından ötürü değerlendirme yapmak mümkün değildir.

www.balioglu.net

Yukarıda belirtilen tespit ve değerlendirmelere göre, stratejik plan, performans programı ve faaliyet raporu hazırlanırken mevzuatta öngörülen şekil ve sunuma ilişkin kriterler konusunda daha özenli olunması ve tüm faaliyet sonuçlarının sağlıklı bir şekilde elde edilerek değerlendirilebilmesi için uygun veri kayıt sisteminin kurulması gerektiği görülmüştür.

# 6. DENETİM BULGULARI

## A. Stratejik Planın Değerlendirilmesi

### BULGU 1: "Beş Yıllık Tahmini Maliyet Tablosu" nun ve "Kaynak Tablosu" nun Hazırlanmaması

Stratejik planda yer alması gereken temel unsurlar arasında sayılan "Beş Yıllık Tahmini Maliyet Tablosu" ile "Kaynak tablosu" nun planda yer almadığı görülmüştür.

Kamu idareleri için Stratejik Planlama Kılavuzuna göre her bir hedefi gerçekleştirmeye dönük faaliyet ve projelerin ortaya konulması sonrasında bu faaliyet ve projelerin bütçe ile ilişkisinin kurulması gerekmektedir. Bu amaçla önce her bir hedef için gerekli faaliyet ve projelerin maliyet tahminleri yapılarak hedefin yaklaşık maliyetine ulaşılacaktır. Hedeflerin

maliyet tahmini toplamından her bir amacın tahmini maliyetine, amaç maliyetleri toplamından ise stratejik planın o yılki tahmini maliyetine ulaşılacaktır. Beş yıllık toplam ise planın toplam tahmini maliyetini verecektir. Maliyet tablosunda gösterilen toplam maliyetlerin yıllar itibariyle hangi kaynaklardan elde edileceği ise kaynak tablosunda gösterilmelidir.

Kurum, her bir stratejik hedef için öngördüğü kaynak ihtiyacını belirlemeli ve hedeflere ait toplam kaynak ihtiyacını ortaya koymalıdır. Ancak bu iki unsura Stratejik Planda yer verilmemiştir.

***Kamu idaresi cevabında;*** *"2018 Yılı Performans Denetim Raporu Bulgu 1'de yer alan eleştiriler doğrultusunda çalışmalar yapılarak hedeflerimiz için öngördüğümüz kaynak ihtiyaçlarımız ve hangi kaynaklardan elde edileceği belirlenerek Yeni Stratejik Planda bu konu dikkate alınarak yer alması sağlanacaktır"* denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum tarafından hazırlanan stratejik planda "Beş Yıllık Tahmini Maliyet Tablosu" ile "Kaynak tablosu" na yer verilmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

**BULGU 2: Bazı Performans Göstergelerinde Yıllar İtibariyle Ulaşılması Planlanan Hedeflerin Belirtilmemiş Olması**

2015-2019 dönemini kapsayan Stratejik Planda yer alan 85 adet performans göstergesinde yıllar itibariyle ulaşılması planlanan hedeflerin belirtilmediği görülmüştür.

"Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzu"nun 5E bölümünde amaçlara ulaşmak için belirlenecek hedeflerin ölçülebilir nitelikte olması gerektiği; 5F bölümünde ise, hedeflerin ölçülebilir olarak ifade edilemediği durumlarda stratejik planda hedefe yönelik performans göstergelerine yer verilmesi gerektiği ifade edilmektedir.

Performans göstergeleri gerçekleşen sonuçların önceden belirlenen hedefe ne ölçüde ulaşıldığının ortaya konulmasında kullanılacağından, bu göstergelerin ölçülebilirliğin sağlanması bakımından miktar, zaman, kalite veya maliyet cinsinden ifade edilmesi gerekmektedir.

Yukarıda da ifade edildiği üzere 2015-2019 Stratejik Planında ölçülemeyen hedefler için belirlenen toplam 191 adet performans göstergesinden 85 adedinde mevcut durum ve yıllar itibariyle ulaşılması planlanan hedeflere yer verilmediğinden, ilgili performans hedeflerinin ölçülebilirliği sağlanamamıştır.

**Tablo 2: Ölçülebilir Olmayan Performans Göstergelerine İlişkin Örnekleri İçeren Tablo**

| Performans Göstergesi | Mevcut Durum 2014 | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | Değerlendirme |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **Verilen ilkyardım eğitimi sayısı** | --- | --- | --- | --- | --- | --- | Hatalı uygulama Örneği<br><br>Söz konusu göstergelerde herhangi bir sayısal hedef konulmadığı için ölçülebilirlik kriteri sağlanmamaktadır. |
| **Atıklar ile ilgili verilen eğitimi sayısı** | --- | --- | --- | --- | --- | --- | |
| **Yapılan gürültü ölçümü sayısı** | --- | --- | --- | --- | --- | --- | |
| **STK'larla yapılan toplantı sayısı** | --- | --- | --- | --- | --- | --- | |
| **Bisiklet Yolu Uzunluğu (Km)** | 11 | 12 | 15 | 18 | 21 | 25 | Doğru uygulama örneği |

***Kamu idaresi cevabında;*** *"2018 Yılı Performans Denetim Raporu Bulgu 2'de yer alan eleştiriler dikkate alınarak, Stratejik Planda Performans Göstergesinde Yıllar İtibariyle Ulaşılması Planlanan Hedefler belirlenerek Yeni Stratejik Planda yer alması sağlanacaktır"* denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Performans göstergelerinde yıllar itibarıyla ulaşılması planlanan hedeflerin belirlenerek stratejik planda yer alması gerekmektedir.

**BULGU 3: Stratejik Planda "İzleme ve Değerlendirme" Bölümünün Bulunmaması**

2015-2019 Stratejik Planı'nda "İzleme ve Değerlendirme" bölümünün bulunmadığı görülmüştür.

Stratejik Planlama Kılavuzuna göre; izleme, stratejik plan uygulamasının sistematik olarak takip edilmesi ve raporlanmasıdır. Değerlendirme ise, uygulama sonuçlarının amaç ve hedeflere kıyasla ölçülmesi ve söz konusu amaç ve hedeflerin tutarlılık ve uygunluğunun analizidir. Amaç ve hedeflerin gerçekleştirilmesine ilişkin gelişmelerin belirli bir sıklıkla raporlanması ve ilgili taraflar ile kurum içi ve kurum dışı mercilerin değerlendirmesine sunulması, izleme faaliyetlerini oluşturur. Stratejik planlama sürecinde, izleme ve değerlendirme faaliyetleri sonucunda elde edilen bilgiler kullanılarak, stratejik plan gözden geçirilir, hedeflenen ve ulaşılan sonuçlar karşılaştırılır.

Stratejik Planda yer alan amaç ve hedeflerin gerçekleşme seviyelerinin ne şekilde

www.balioglu.net

ölçüleceği Planın "İzleme ve Değerlendirme" bölümünde açıklanmalıdır. Söz konusu bölüm ve açıklamalara Planda yer verilmemesi, stratejik planlama ve performans esaslı bütçeleme açısından önemli bir eksikliktir.

***Kamu idaresi cevabında;*** *"2018 Yılı Performans Denetim Raporu Bulgu 3'de yer alan eleştiriler dikkate alınarak, Yeni hazırlanacak olan Stratejik planda yer alan amaç ve hedeflerin gerçekleşme seviyelerinin ne şekilde ölçüleceği Planın "izleme ve Değerlendirme" bölümünde açıklanması sağlanacak ve söz konusu bölüm ve açıklamalara Planda yer verilerek, stratejik planlama ve performans esaslı bütçelemeye uygunluğu esas alınacaktır"* denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Stratejik Planda yer alan amaç ve hedeflerin gerçekleşme seviyelerinin ne şekilde ölçüleceğinin planın "İzleme ve Değerlendirme" bölümünde açıklanması gerekmektedir.

## B. Performans Programının Değerlendirilmesi

**BULGU 4: Performans Programının Yayımlanma Tarihinin Mevzuat Gerekliliklerine Uygun Olmaması**

www.balioglu.net

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmeliğin 'Performans programının ilgili idarelere gönderilmesi ve kamuoyuna açıklanması' başlıklı 7 nci maddesinin beş ve altıncı fıkralarında aynen şöyle denilmektedir;

"*(5) (...)performans programları, (...) mahalli idarelerde ise üst yöneticiler tarafından Ocak ayı içinde kamuoyuna açıklanır.*

*(6) Kamuoyuna açıklanan performans programları ilgili idarelerin internet sitelerinde yayımlanır."*

Yukarıda yer alan mevzuat hükmüne rağmen 2018 yılının ocak ayında internet sitesinde yayımlanması gereken Edirne Belediyesi 2018 Yılı Performans Programının 2019 yılı nisan ayı itibari ile henüz yayımlanmadığı tespit edilmiştir.

***Kamu idaresi cevabında;*** *"2018 Yılı Performans Denetim Raporu Bulgu 4'de yer alan eleştiriler dikkate alınarak, hazırlanan performans programlarının Ocak ayı içerisinde internet sitemizde yayımlanması sağlanacaktır"* denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Strateji belgelerinden birisi olan performans programının mevzuatta belirlenen sürelerde üst yönetici tarafından kamuoyuna açıklanması ve kurum internet sitesinde yayınlanması gerekmektedir.

## C. Faaliyet Raporunun Değerlendirilmesi

### BULGU 5: Faaliyet raporunda yer alan sapmalara ilişkin açıklamalardan bazılarının "geçerlilik/ ikna edicilik" kriterini sağlamaması

Faaliyet raporunda yer alan hedef ve gerçekleşmeler arası sapmalara ilişkin yapılan bazı açıklamaların geçerlilik kriterini sağlamadığı görülmüştür.

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmeliğin *"Birim ve idare faaliyet raporlarının kapsamı"* başlıklı 18'inci maddesinde; idare faaliyet raporlarında yer alan performans bilgileri bölümünde, performans hedef ve göstergelerinin gerçekleşme durumu ile meydana gelen sapmaların nedenlerine ve bunlara ilişkin değerlendirmelere yer verileceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere idareler, performans hedeflerinin gerçekleşmelerinde sapmalar olması durumunda hedef ve gerçekleşme arasındaki sapmanın nedenleri hakkında açıklama getirmelidirler. Edirne Belediyesi 2018 yılı faaliyet raporunun incelenmesinde; bazı hedeflerde yaşanan sapmalara ilişkin açıklama yapılmadığı, yapılan bazı açıklamaların ise ikna edicilik kriterini sağlamaktan uzak olduğu görülmüştür.

**Tablo 3: Geçerlilik Kriterini Sağlamadığı Düşünülen Sapmalara İlişkin Örnekler Tablosu**

| Gösterge | Hedef | Gerçekleşme | Sapma Açıklanmasının Değerlendirilmesi |
|---|---|---|---|
| A1.H1.G1.<br>Toplanan atık pil miktarı | 3600 | 780 | Atık pillerin toplama noktasına ulaştırıldığından bahsedilmekte ancak aradaki farkın sebebinden bahsedilmemektedir. |
| A1.H2.G1.<br>Verilen eğitim adedi | 32 | 24 | Sapmaya ilişkin açıklama yapılmamıştır. |
| A3.H1.G5.<br>Ateşçilere eğitim vermek | 40 | 0 | Çalışmaların devam ettiğinden bahsedilmekte ancak söz konusu eğitimin hiç yapılmamış olmasının nedenine değinilmemektedir. |

www.balioglu.net

| | | | |
|---|---|---|---|
| A8.H1.G2.<br>Tanıtım için ulusal basında yer alma sayısı | 400 | 804 | Sapmaya ilişkin açıklama yapılmamıştır. |
| A9.H1.G1.<br>Kent içi güzergahlarda bisiklet yolunu arttırmak | 40 Km | 4 Km | Bisiklet kullanımının özendirildiğinden bahsedilmiş |

***Kamu idaresi cevabında;*** *"2018 Yılı Performans Denetim Raporu Bulgu 5'de yer alan eleştiriler dikkate alınarak, Kurumumuz Faaliyet Raporunda yer alan hedef ve gerçekleşmeler arası sapmalar olması durumunda, sapma nedenlerini "geçerlilik/ikna edicilik" kriterine uygun olarak, mantıklı ve inandırıcı gerekçelerle açıklayarak, performans bilgilerine ve bunlara ilişkin değerlendirmelere yer verecektir."* denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik hükümleri çerçevesinde; faaliyet raporunda yer alan hedef ve gerçekleşmeler arasındaki sapmalara ilişkin yapılan açıklamaların geçerlilik kriterini sağlaması gerekmektedir.

www.balioglu.net

**BULGU 6: Faaliyet Raporunun İçeriğinin İlgili Mevzuata Uygun Olarak Hazırlanmaması**

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmeliğin *"Birim ve idare faaliyet raporlarının kapsamı"* başlıklı 18'inci maddesinde, idare faaliyet raporlarında;

- Genel bilgiler bölümünde, idarenin tabi olduğu mevzuat hakkında bilgilere,
- Mali bilgiler bölümünde, bütçe hedef ve gerçekleşmeleri arasında meydana gelen sapmaların nedenlerine, temel mali tablolar ile bu tablolara ilişkin açıklamalara, yardım yapılan kuruluşların faaliyetlerine ilişkin bilgilere
- Öneri ve tedbirler bölümünde ise idarenin gelecek yıllarda faaliyetlerinde yapmayı planladığı değişiklik önerilerine, hedeflerinde meydana gelecek değişiklikler ile karşılaşabileceği risklere ve bunlara yönelik alınması gereken tedbirlere

yer verilmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Yine mezkur Yönetmelikte, faaliyet raporlarının mali saydamlık ve hesap verme sorumluluğunu sağlayacak ve faaliyet sonuçlarını tüm yönleriyle açıklayacak şekilde hazırlanması gerektiği belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen düzenlemelere rağmen, Edirne Belediyesi 2018 Yılı İdare Faaliyet Raporunda, tabi olunan mevzuat bağlamında sadece 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 'Belediyenin görev ve sorumlulukları' başlıklı 14'üncü maddesi ile 'Belediyenin yetkileri ve imtiyazları' başlıklı 15'inci maddesine yer verildiği ve bunun dışında herhangi bir bilgiye yer verilmediği; mali bilgiler kapsamında, bütçe hedef ve gerçekleşmeleri arasında meydana gelen sapmaların nedenlerinin açıklanmadığı, temel mali tablolardan yalnızca bilançoya yer verildiği fakat faaliyet sonuçları tablosuna yer verilmediği ve bilançoya ilişkin de herhangi bir açıklamanın yapılmadığı ve yine yardım yapılan kuruluşların faaliyetlerine ilişkin bilgilere yer verilmediği; öneri ve tedbirler bölümü anlamında ise hiçbir çalışmanın yer almadığı tespit edilmiştir.

***Kamu idaresi cevabında;*** *"2018 Yılı Performans Denetim Raporu Bulgu 6'de yer alan eleştiriler dikkate alınarak, Kurumumuz Faaliyet Raporları; tabi olunan mevzuat bağlamında daha detaylı bilginin yer aldığı, mali bilgiler kapsamında bütçe hedef ve gerçekleşmeleri arasında meydana gelen sapmaların nedenlerinin açıklanacağı, temel mali tablolardan bilanço haricinde faaliyet sonuçları tablosuna yer verileceği, bilançoya ilişkinde açıklama yapılacağı, yardım yapılan kuruluşların faaliyetlerine ilişkin bilgilere yer verileceği, öneri ve tedbirler bölümünde ise ilgili çalışmanın yapılacağı biçimde hazırlanacaktır"* denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum tarafından hazırlanan faaliyet raporlarında bulguda belirtilen mevzuat hükümleri çerçevesinde; tabi olunan mevzuat, mali bilgiler kapsamında temel mali tablolar ile mali tablolara ilişkin açıklamalar ve yardım yapılan kuruluşların faaliyetlerine ilişkin bilgiler ile öneri ve tedbirlere yer verilmelidir.

## D. Faaliyet Sonuçlarının Ölçülmesi Ve Değerlendirilmesi

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
http://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

www.balioglu.net